

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Redogörelse

för

Högre Allmänna Läroverket

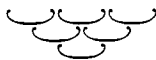
i Vänersborg

Läsåret 1927—1928

INNEHÅLL:

1. Årsredogörelse.
2. Tillägg:
  - a) Uppgifter för frivilliga självstudier.
  - b) Ordning vid årsexamen den 8 juni 1928.
  - c) Inträdesfordringar.

Vänersborg 1928
Vänersborgs Boktryckeri (Fritz Berg)

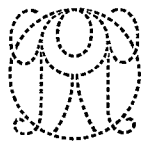
REDOGÖRELSE

för

Högre Allmänna Läroverket

i Vänersborg

Läsåret 1927—1928

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började med inträdes- och flyttningsprövningar onsdagen den 24 augusti och med allmänt upprop måndagen den 29 augusti kl. 5,³⁰ e. m., varpå den egentliga undervisningen tog sin början den 30 augusti kl. 8 f. m. och slutade den 19 december kl. 10,³⁵ f. m. Avslutningen ägde rum den 21 december.

Vårterminen började tisdagen den 10 januari och kommer att sluta den 8 juni. Upprop ägde rum den 11 januari kl. 8,¹⁵ f. m., varefter undervisningen omedelbart tog sin början; den är ämnad att fortgå till den 5 juni kl. 2,³⁵ e. m.

Inträdes- och flyttningsprövningar ägde under höstterminen rum 24—29 augusti (5 dagar), under vårterminen 10—13 januari (4 dagar); vid slutet av innevarande vårtermin komma prövningar för inträde i nuvarande realskolans andra klass samt blivande fyåriga realskolans första klass att försiggå under en dag (ev. 2 dagar).

2. Gemensam ledighet från undervisningen har lämnats hela läroverket:

a) under höstterminen: hela dagarna den 21 och 22 oktober (sedvanligt höstlov) samt 3 timmar den 13 december (idrottslov).

b) under vårterminen: 3 timmar den 20 januari (idrottslov), hela dagarna den 20 och 21 februari (fastlagslov) samt den 1 maj.

3. Till gemensam morgonbön, som förrättats omväxlande av de i kristendom undervisande lärarna i närvaro av rektor, hava lärjungarna samlats kl. 7,⁴⁵ f. m.

Frivilliga ungdomsgudstjänster (för kl. 3—6, r. I—IV) samt barn gudstjänster (för kl. 1—2) hava anordnats under höstterminen 3 och under vårterminen 4 gånger resp.

Undervisningen i de obligatoriska läroämnena samt i välskrivning, teckning och gymnastik har varit förlagd till kl. 8—10,³⁵ f. m. och 12—3,³⁰ e. m. med undantag av tre gymnastiklektioner för läroverkets kvinnliga lärjungar, vilka varit förlagda till måndagar och torsdagar kl. 5—5,⁴⁵ och fredagar kl. 5,³⁰—6,¹⁵ e. m. samt en gymnastiklektion för svagavdelningen, vilken varit förlagd till onsdagar 5—5,⁴⁵ e. m. Den frivilliga undervisningen i franska har i femte klassen meddelats måndagar och onsdagar 2,⁴⁵—3,³⁰ e. m. och torsdagar 12—12,⁴⁵ e. m., i sjätte klassen måndagar och onsdagar 2,⁴⁵—3,³⁰ e. m., tisdagar 1,⁵⁰—2,³⁵ e. m. Frivilliga laborationsövningar i biologi hava ägt rum i andra ringen tisdagar kl. 5,³⁰—7 e. m. Härvid hava såväl real- som latinringens lärjungar varit delade i två avdelningar, vilka vardera laborerat en dubbeltimme var fjärde vecka. Frivilliga laborationer i fysik hava anordnats i kl. 4 onsdagar 1,⁵⁰—3,³⁰ e. m., i ring R. II varannan tisdag kl. 5,³⁰—7 e. m. samt i ring R. III varannan torsdag kl. 5,³⁰—7 e. m. Vid dessa hava lärjungarna i kl. 4 varit delade i 3 avdelningar, lärjungarna i ring R. II i två, under det att eleverna i ring R. III utgjort en avdelning. I kemi hava frivilliga laborationer bedrivits i kl. 5 a tisdagar kl. 2,⁴⁵—3,³⁰ e. m., i kl. 5 b torsdagar kl. 2,⁴⁵—3,³⁰ e. m. och i ring R. III varannan torsdag kl. 5,³⁰—7 e. m. Såväl i kl. 5 a som i kl. 5 b hava lärjungarna härvid varit delade i två avdelningar; lärjungarna i ring R. III hava däremot utgjort en avdelning. Den frivilliga undervis-

ningen i instrumentalmusik har meddelats tisdagar och onsdagar kl. 5,⁴⁵—8; torsdagar 6,³⁰—8 e. m., den frivilliga undervisningen i teckning måndagar, onsdagar och lördagar 2,⁴⁵—3,³⁰ e. m., den frivilliga undervisningen i slöjd tisdagar, onsdagar och torsdagar 5,³⁰—7 e. m.

4. —

5. —

6. Läro- och läseböcker.

* utmärker sådana böcker, som antingen tillhandahållas av läroverket eller utan att vara direkt påbjudna av lärjungarna i allmänhet användas.

Kristendom.

	Klass o. ring		Klass o. ring
Svenska bibeln	1—IV	<i>Gummerus—Rosenqvist—Johansson,</i>	
Svenska psalmboken m. Nya Psalmer	1—5	Lärobok i Kyrkohistoria	I—IV
<i>Bergqvist och Herner</i> , Bibliska berättelser, G. Testamentet	1—3	<i>Ahlberg</i> , Religionshistorisk översikt	II—IV
<i>Söderblom</i> , Levnaden, tron och bönen	1—3	<i>Ahlberg</i> , Den kristna världslivsåskådningen	II—IV
<i>Herner</i> , Israels historia	4	* <i>Lönroth</i> , Bibliska gestalter	1—3
<i>Steen</i> , Tro och Liv	4—5	* <i>Levin</i> , Ur kyrkohistoriens källor	I—IV
<i>Stave</i> , Jesu liv och verksamhet	5	* <i>Gierow</i> m. fl., Urkunder och skildringar till belysning av kyrkans historia	I—IV
<i>Lundin</i> , Bilder ur kyrkans historia	6		

Modersmålet.

<i>Kabner och Victorin</i> , Rättskrivningslära	1—5	<i>Andersen</i> , Udvalgte Eventyr, utg. av Jeanna Oterdahl	III
<i>Rebbe</i> , Svensk Språklära	1—5	Goethes Faust av Viktor Rydberg skolupplaga, utg. av E. Strömberg	III
<i>Rebbe och Fischer</i> , Exempelsamling	1—5	Dansk läsning. I urval för skolan av Langdal, Møller och Lindquist	III
<i>Steffen</i> , Svensk Litteraturhistoria ..	I—IV	<i>Ljunggren</i> , Stilarter och Språkriktighetsregler	I—IV
<i>Runeberg</i> , Fänrik Ståls sägner	3	* <i>Steffen</i> , Isländsk och fornsvensk litteratur	I
<i>Tegnér</i> , Fritiofs saga	5	* <i>Steffen</i> , Översikt av svenska litteraturen	II—IV
<i>Snoilsky</i> , Svenska bilder	5	* <i>Mjöberg</i> , Svensk litteratur i urval, del I, II	III—IV
<i>Lindvall</i> , Läsebok	1—3		
<i>Mjöberg</i> , Svensk läsebok	4—6		
<i>Rydberg</i> , Vapensmeden	II		
<i>Runeberg</i> , Älgskyttarna	4		
„ , Kung Fjalar	I		
<i>Lagerlöf</i> , En saga om en saga	I		
<i>Björnson</i> , Synnöve Solbakken	III		

Latin.

<i>Ahlberg</i> , Latinsk grammatik	I—IV	<i>Pontén</i> , Latinska författare i urval	I—III
<i>Pontén</i> , Latinsk läsebok	I	Ovidius, ed. Risberg	II—III

	Klass o. ring		Klass o. ring
Livius XXIII, ed. Risberg.....	III—IV	* <i>Lindroth</i> , Romerska antikviteter...	III—IV
Horatius och Catullus i urval av Risberg	III—IV	* <i>Cavallin</i> , Latinskt lexikon	I—IV
* <i>Müller</i> , De viris illustribus	II—III	” , Latinskt skollexikon ...	I—IV
		* <i>Salenius</i> , Latinsk-Svensk ordbok	I—IV

Grekiska.

<i>Löfstedt-Sillén</i> , Grammatik.....	III—IV	<i>Mellén och Lundquist</i> , Grekisk ele- mentarbok	III
<i>Mellén och Lundquist</i> , Grekisk lä- sebok	III—IV	Hom. Odyssé.....	IV

Tyska.

<i>Calwagen-Nordgren</i> , Elementar- och läsebok	1—3	<i>Heine</i> , Die Harzreise	III
<i>Hjorth</i> , Grammatik.....	1—6, I—IV	<i>Reinius</i> , Deutsche Prosa	IV
<i>Bokelund-Rodhe</i> , Tyska översätt- ningsövningar.....	3—5	<i>Keller</i> , Das Fähnlein der sieben Aufrechten	IV
<i>Rodhe</i> , Tysk läsebok för realskolan	3—5	* <i>Hjorth</i> , Vermischte Lektüre o. <i>Lilien- cron</i> , Zehn ausgew. Novellen...	III—IV
<i>Hjorth och Heuman</i> , Tyska skriv- övningar och brev.....	I—IV	<i>Goodwin</i> , Skriftliga uppgifter för mogenhetsexamen	III—IV
<i>Pederzani-Weber</i> , Der Gemsjäger	6, II	<i>Hoppe</i> , Tysk-svensk ordbok, skol- uppl.	4—IV
<i>Kügelgen</i> , Die Jugenderinnerungen eines alten Mannes	I, III	<i>Hoppe</i> , Svensk-tysk ordbok, skol- uppl.	4—IV
<i>Eichendorff</i> , Aus dem leben eines Taugenichts	L. II	* <i>Auerbach</i> , Svensk-tysk ordbok ...	5—IV
<i>Ludwig</i> , Der Erbförster	III		

Engelska.

<i>Hammarberg och Zetterström</i> , Gram- matik	4—6, I—II, R. III—R. IV	<i>Jerome</i> , Novel Notes	L. III
<i>Björkelund-Danielsson</i> , Engelsk ny- börjarbok	4—5	<i>Larson</i> , English Fiction	III—IV
<i>Jespersen-Rodhe</i> , Engelsk läsebok för realskolan	5—6, I—III	* <i>Dickens</i> , David Copperfield	III
<i>Zetterström</i> , Översättningsöv- ningar	4—5, R. I, R. II	* <i>Butler and Herdin</i> , Practical Eng- lish for Every day Use.....	R. II, IV
		<i>Lindgren</i> , Engelsk-svensk ordb. Skoluppl.	
		<i>Wenström-Harlock</i> , Svensk-engelsk ord- bok. Skoluppl.	

Franska.

<i>Bödtker & Höst</i> , Lärobok i franska, ed. Malmberg.....	5—6	* <i>Edström</i> , Lectures variées sur la France.....	III—IV
<i>Jespersen—Stigaard—Rodhe</i> , Fransk läsebok	II—III	* <i>Daudet</i> , Lettres de mon moulin	IV
<i>Edström</i> , Kortfattad fransk språk- lära	II—IV	* <i>Edström</i> , Petite bibliothèque scolaire 3,1 ..	L. II—III
<i>Edström</i> , Lectures françaises II ...	III—IV	* <i>Schulthess</i> , Fransk-svensk ordbok	III—IV

Historia.

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Odhner-Westman</i> , Lärobok i fäderneslandets historia för realskolan	1—6	historisk översikt av forntidens och medeltidens svenska historia	I
<i>Odhner-Hildebrand</i> , Fäderneslandets historia för gymnasiet	III—IV	<i>Boëthius</i> , Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens allmänna historia	I
<i>Odhner-Tunberg</i> , Fäderneslandets historia för gymnasiet	II	<i>Hildebrand-Vessberg</i> , Svensk stats- och samhällskunskap	6
<i>Pallin-Boëthius</i> , Allmän historia för realskolan	3—6	<i>Hildebrand-Vessberg</i> , Stats- och samhällskunskap för gymnasiet	IV
<i>Pallin-Jacobson</i> , Nyare tidens hist.	II—III	* <i>Rydfors</i> , Historisk läsebok	1—2
<i>Pallin-Boëthius</i> , Nyare tidens hist.	IV	* <i>Estlander</i> , Allm. hist. i berättelser	3—5
<i>Montelius och Hildebrand</i> , Kultur-			

Geografi.

<i>Carlson-Rönholm</i> , Skolgeografi, förra kursen	1—5	* <i>Fagerlund och Falk</i> , Geografisk läsebok	3—5, I—II
<i>Carlson-Rönholm-Moberg</i> , Skolgeografi, andra kursen	6, I—II	* <i>Sandström</i> , Natur och arbetsliv i svenska bygder I—II	1

Filosofisk propedeutik.

<i>Larsson</i> , Psykologi	III—IV	<i>Borelius-Strömberg</i> , Logik	III—IV
----------------------------	--------	-----------------------------------	--------

Matematik.

<i>Berg</i> , Räknelära för de allm. läroverken och flickskolor, omarbetad av Hagström	1—6	<i>Hedström och Rendahl</i> , Trigonometri för latinlinjen	L. III—L. IV
<i>Hedström och Rendahl</i> , Algebra	I—IV	<i>Josephson</i> , Rymdgeometri	R. III—IV
<i>Asperén</i> , Geometri	4—IV	<i>Collin</i> , Analytisk geometri	R. III—R. IV
<i>Hagström</i> , Proportionsläras tillämpning på plangeometrien	I—IV	<i>Hedström och Rendahl</i> , Logaritmtabeller	II—IV
<i>Tham</i> , Planimetri	II—IV	*Logaritmtabeller av <i>Lindman</i>	IV
<i>Hedström och Rendahl</i> , Trigonometri	R. II—R. IV	* <i>Rydberg</i> , Mat. uppgifter i student-skrivningarna	III—IV

Biologi.

<i>Bohlin</i> , Hälsolära	1, 6	<i>Bohlin</i> , Lärobok i biologi för realskolan, II. Botanik	1—6
<i>Bohlin</i> , Zoologi	2—5	<i>Forsell-Skärman</i> , Lärobok i botanik	I, III—IV
<i>Almqvist-Andersson</i> , Lärobok i zoologi	II—IV	<i>Krok och Almqvist</i> , Svensk flora I.	3—5

Fysik.

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Hellsten</i> , Experimentell fysik och astronomi	4—6	<i>Rendahl och Söderborg</i> , Astronomi	I
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik	R. I—R. IV	* <i>Rydberg</i> , Uppg. av mek. och fysikaliskt innehåll, givna i de skriftliga avg.-examina	R. III—R. IV
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik, förkortad upplaga	L. I—L. IV	* <i>Almén</i> , Fysikaliska problem	R. III

Kemi och geologi.

<i>Johansson och Magnusson</i> , Kemi och geologi för realskolan. Häfte I—III	5—6	<i>Abenius</i> , Oorganisk kemi.....	R. I—R. IV
		* <i>Moll-Starck</i> , Organisk kemi	R. II

7. Följande nya läroböcker hava införts under läsåret i klass 5: *H. Steen*, Tro och Liv, 2:a omarbetade uppl., i stället för katekesen, samt *G. Björkelund* och *S. B. T. Danielsson*, Metodisk nybörjarbok i engelska i stället för *D. Elfstrand*, Engelsk elementarbok.

8. Lärokurser.**Första klassen.**

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: gamla testamentet. Söderblom, Levnaden, tron och bönen: buden och 1:a art. Bibelläsning i anslutning till bibliska historien och den kristna tros- och sedeläran. Läsning ur Elisabeth Lönroth, Bibliska gestalter. Kort översikt av kyrkoåret jämte kort framställning av svenska kyrkans högmässogudstjänst. Valda psalmer — *Väring*.
- MODERSMÅLET, 5 t. Läsning av Lindwalls läsebok för första klassen jämte reproduktionsövningar; sagoberättande; övningar att urskilja de viktigaste ordklasserna och satsdelarna; rättskrivningsövningar. — *Andersson*.
- TYSKA, 6 t. Första avdelningen i elementarboken jämte motsvarande delar av form-läran; tillämpningsövningar i anslutning till läroboken. — *Andersson*.
- HISTORIA, 2 t. Berättelser ur Nordens guda- och hjältesaga samt äldre historia med stöd av den antagna läseboken; fäderneslandets historia under forntiden och medeltiden intill år 1389. — *Christiansson*.
- GEOGRAFI, 2 t. Världsdelar och världshav efter globen jämte korta upplysningar om jordens form och rörelse; övningar att förstå och använda kartan; Sveriges geografi utförligare. Norges geografi och översikt av den skandinaviska halvöns. — *Andersson*.
- MATEMATIK, 4 t. Aritmetik: De fyra räknesätten med hela tal; någon övning i räkning med decimalbråk. Huvudräkning. — *Olsson*.
- BIOLOGI, 2 t. Människokroppen; undersökning av vitsippa, gullviva och hägg; gro-ningsförsök med bönor. Exkursion 1 t. — *Andersson*.

Andra klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: nya testamentet, berättelserna 1—57. Söderblom, Levnaden, tron och bönen, andra artikeln och tredje huvudstycket. Läsning ur E. Lönroth, Bibliska gestalter. Bibelläsning: Evangelierna. En översikt av kyrkoåret samt en kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning. Valda psalmer. — *Christiansson*.
- MODERSMÅLET, 5 t. Läsning av Lindwalls läsebok II. Reproduktionsövningar, muntliga och skriftliga; sagoberättande samt framsägning av inlärd stycken; form- och satslära i förening med satsanalys; rättstavnings- och interpunktionsövningar. — *Christiansson*.
- TYSKA, 6 t. Andra avdelningen av elementar- och läseboken jämte motsvarande delar av formläran; talövningar i anslutning till den lästa texten; muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. — *Christiansson*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1389—1611 jämte huvuddragen av Norges och Danmarks historia under samma tid. Berättelser ur Greklands och Roms saga och historia. — *Armini*.
- GEOGRAFI, 2 t. Finland, Östeuropa och Mellaneuropa till Frankrike. — *Christiansson*.
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik: läran om decimalbråk avslutad och repeterad. Av allmänna bråk addition, subtraktion och multiplikation. Metersystemet. Huvudräkning. — *Viberg*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: däggdjuren. Botanik: undersökning av lejongap, ärt och åkerdistel på hösten, vide, nyckelblomster, råg och gran på våren, exkursioner 2 timmar. — *Sterner*.

Tredje klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: nya testamentet fullständigt genomgången och delvis repeterat. Bibelläsning: Apostlagärningarna noggrant genomgångna. Söderblom, Levnaden, tron och bönen t. o. m. sid. 114 samt repetition av viktigare stycken ur 2:a klassens kurs. Svenska kyrkans högmässogudstjänst. Valda psalmer. — 3 a *Christiansson*, 3 b *Väring*.
- MODERSMÅLET, 6 t. Läsning av Lindwalls läsebok III och Fänriks Ståls sägner; reproduktionsövningar; smärre uppsatser, utarbetade på lärorummet; framsägning av inlärd dikter; form-, sats- och interpunktionslära i förening med satsanalys; rättstavnings- och interpunktionsövningar. — 3 a *Sundell*, 3 b *Gustafsson*.
- TYSKA, 6. Tredje avdelningen av Calwagens elementar- och läsebok; Rodhes läsebok påbörjad; det viktigaste av formläran genomgången; vissa delar av syntaxen i anslutning till den lästa texten; talövningar samt muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. — 3 a *Sundell*, 3 b *Gustafsson*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia: 1611—1718; allmän historia: forntiden efter läroboken. — 3 a *Christiansson*, 3 b *Väring*.
- GEOGRAFI, 2 t. Sydeuropa samt brittiska öarna efter läroboken; översikt av Europa. — *Carlsson*.
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik: läran om bråk avslutad och repeterad. Reguladetri och

lättare procent- och ränteproblem. Huvudräkning. Geometri: förberedande mätningar och konstruktioner; de enklaste geometriska figurerna. — 3 a *Sjögren*, 3 b *Viberg*.

BIOLOGI, 2 t. Zoologi: fåglar, kräddjur, groddjur och fiskar. Botanik: de högre växternas yttre organ, undersökning av levande växter jämte växtbestämning efter flora, exkursioner 2 timmar. — *Sjögren*.

Sommararbete: insamling av minst 50 växtarter.

Fjärde klassen.

KRISTENDOM, 2 t. Israels historia meddelad i sammanhang med en översikt av gamla testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma. Korta underrättelser ur den allmänna religionshistorien i sammanhang med Israels historia. Steen, Tro och liv, sid. 7—24, 67—93. — *Väring*.

MODERSMÅLET, 4 t. Läsning och förklaring av stycken i läseboken samt av Runebergs Älgskyttarna och Julkvällen. Framsägning av inlärdas poetiska stycken. Form- och satslära i förening med satsanalys. Övningar i rättstavning och interpunktion. 11 uppsatser, därav 6 på lärorummet. — *Rydholm*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Indianhövdingen Panterhjärta. b) Vad jag haft för mig i sommar. c) När jag lärde mig cykla. d) Svampplockning. e) Hur känns det att börja skolan? 2. Svante får en abborre (repr.). 3 (på läroverket). a) Petrus' berättelse om det gamla geväret. b) Något om våra husdjur. c) En torgdag i Vänersborg. d) En jägarhistoria. e) En historia om en råtta. 4. Bonden och räven. 5 (på läroverket). a) Tiggaren Aron på besök i staden. b) Vad för julklappar jag önskar mig. c) En skepparhistoria. d) En fisketur. 6 (på läroverket). a) Den sista julen. b) En skidtur. c) Ett biografbesök. d) En märkvärdig dröm. e) En spökhistoria. 7. Skatten på Halleberg. 8 (på läroverket). a) När hunden och katten möttes. b) Beskriv Edsgatan i Vänersborg. c) Vad skulle du helst vilja bli? d) Min käraste sysselsättning. 9. Gustav III:s statsvälkning 1772. 10 (på läroverket). a) Om Gustav Vasafilmen. b) Brev till hemmet. c) Ett besök på Hemitställningen. d) En häst berättar sina öden. e) Det roligaste jag varit med om. 11. —

TYSKA, 4 t. Rodhe, Tysk läsebok till omkr. sid. 70. Rep. av formläran, det viktigaste av syntaxen muntligt. 11 skriftliga översättningar till tyska, varav 8 i skolan. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Gustafsson*.

ENGELSKA, 5 t. De första styckena i elementarboken. Det viktigaste av formläran. Talövningar och andra tillämpningsövningar. Zetterström, översättningsövningar: st. 1—15. — *Sundell*.

HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1718—1809 jämte en kortfattad översikt av Danmark—Norges historia för samma tid; motsvarande delar i läseboken. Allmänna historien: medeltiden och nyare tidens första tidevarv samt berättelser från samma tid i Estlanders läsebok. — *Andersson*.

GEOGRAFI, 2 t. Asiens och Afrikas geografi. — *Andersson*.

MATEMATIK, 5 t. Aritmetik och algebra: sifferbråk, sifferekvationer av första graden med en obekant jämte problem, lösta dels med tillhjälp av aritmetiska metoden, dels med ekvationsmetoden. Geometri: läran om räta linjer, vinklar, trianglar och parallelogrammer; läran om cirkeln påbörjad; övningssatser. — *Viberg*.

BIOLOGI, 1 t. Zoologi: de ryggradslösa djuren. Botanik: växtbestämning, herbarieförhör på minst 50 växtarter. Exkursioner under höstterminen 3 tim. Sommararbete: insamling av ytterligare 50 växtarter. — *Sjögren*.

FYSIK, 2 t. De viktigaste egenskaperna hos kroppar i olika aggregationsformer, de enkla maskinerna och det allmännaste av värmeläran. 2 laborationstimmar var tredje vecka med tredjedelen av klassen; härvid ha följande försök utförts:

1. Längder och volymer. 2. Volymer och vägningar. 3. Specifik vikt I. 4. Specifik vikt II: pyknometern. 5. Specifik vikt III: Archimedes' våg. 6. Luftens vikt. 7. Vattenmanometern. 8. Kvicksilvertermometerns fixpunkter. 9. Koppars och mässings utvidgning. 10. Kalorimeterförsök. — *Munthe*.

Femte klassen.

KRISTENDOM, 2 t. Framställning av Jesu liv och verksamhet, meddelad i sammanhang med en översikt av nya testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärens grundtankar i anslutning till andra och tredje trosartikeln samt de 3 sista huvudstyckena. — 5 a *Väring*, 5 b *Christiansson*.

MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av Tegnér's Fritiofs saga, Snoilskys Svenska bilder samt stycken ur läseboken; referat samt framsägning av stycken i bunden form. Repetition av satsläran. Elementerna av verbläran. Rättstavnings- och interpunktionsprov. Dispositionsövningar. 11 uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Väring*.

Ämnen för uppsatserna:

- 1 (på läroverket). a) Ett åskväder. b) Peter den store. c) Australkontinenten. d) Hur jag utökat mitt herbarium under sommaren. e) Redogörelse för innehållet i en dikt i Svenska bilder. 2. a) En segelfärd. b) Fredrik II av Preussen. c) Sommarlovet. d) En torgdag i Vänersborg. 3 (på läroverket). a) Jesus och Johannes Döparen. b) Napoleons försök att kupa England. c) Hur jag tillbragt 3-dagarslovet. d) Vänersborgs utkanter. e) Redogör för innehållet i någon av de filmer, som under terminen givits i Vänersborg. 4. a) Visa Trollhättan för en främling! b) Vänersborgs utkanter. c) Marknadsliv i Vänersborg. d) Redogör för en föreläsning, som under innevarande termin hållits i Vänersborg. e) Vänersborgs sista nyheter. 5 (på läroverket). a) Liknelsen om den otrogne gårdsfogden. b) Mors porträtt (efter Selma Lagerlöf). c) En julberättelse. d) Tankar vid terminens slut. e) Fransk-tyska kriget. 6. Självvalt ämne. 7 (på läroverket). a) Berätta om någon av Fritiofs arvsklenoder. b) Jesus inför Pontius Pilatus. c) En tändsticka berättar sina öden. d) Italiens enhetssträvanden. 8. a) Sydamerikas viktigaste produktionsartiklar. b) Idrottslivet inom skolan. 9 (på läroverket). a) Hur de första järnvägarna kommo till i Sverige. b) Något om eskimåernas liv. c) Berätta något ur Apostlagärningarna! d) Changföreställniugen på Blåsutbiografen. e) Några påkseder i min hemtrakt. f) Fritiof hos Angantyr. g) Våra husdjur bland däggdjuren. 10. a) När jag var riktigt rädd. b) En vårpromenad. c) Vad jag skulle göra, om jag hade en bil. d) Bränt barn skyr elden. 11 (på läroverket). —

TYSKA, 4 t. Rodhe, tysk läsebok från sid. 67 till omkr. sid. 130. Det viktigaste av syntaxen. 11 skriftliga reproduktioner eller översättningar till tyska, varav 7 på läroverket. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — 5 a *Sundell*, 5 b *Gustafsson*.

ENGELSKA, 5 t. Elementarboken slutläst; styckena 1—105 i Jespersen-Rodhes läsebok. Formläran avslutad och repeterad. Nödiga upplysningar om syntaxen.

- Talövningar och andra tillämpningsövningar. Zetterström, Översättningsövningar, 40 stycken. — 5 a *Sundell*, 5 b *Månsson*.
- FRANSKA (valfritt), 3 t. Omkring 50 sidor i Bödtker-Hösts lärobok med grammatik, uttalsövningar och tillämpningsövningar. — *Reimers*.
- HISTORIA, 3 t. Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges från 1809 till närvarande tid. Kort repetition av forntidens och medeltidens historia. Allmän historia från 1648 till närvarande tid. — 5 a *Carlsson*, 5 b *Rydholm*.
- GEOGRAFI, 2 t. Australiens och Amerikas geografi samt kort repetition av vissa delar av Europas geografi. — *Gustafsson*.
- MATEMATIK, 4 t. Aritmetik och algebra: ekvationer av första graden med en obekant jämte problem, särskilt ränteuppgifter, bolags-, arbets-, tal-, rörelse- och blandningsproblem. Multiplikation och upplösning i faktorer av enkla polynom, i sammanhang härmed begreppet dignitet samt räkning med algebraiska bråk av enkelt slag. Geometri: cirkeln avslutad; satser om likytiga figurer och regelbundna mångsidningar; sammanfattande repetition av den föregående kursen; övningsuppgifter. — 5 a *Munthe*, 5 b *Sjögren*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: repetition av djurriket. Botanik: fanerogamernas och kryptogamernas systematik, en höstexkursion 3 timmar, en vårexkursion planerad. Herbarieförhör på minst 100 växtarter. Sommararbete: insamling av ytterligare 50 växtarter. — 5 a *Sterner*, 5 b *Sjögren*.
- FYSIK, 1 t. Läran om magnetismen och elektriciteten. — 5 a *Munthe*, 5 b *Urelius*.
- KEMI, 2 t. De viktigaste företeelserna inom den oorganiska kemien; det allmännaste av geologien. En timme i veckan dessutom frivilliga laborationsövningar. Försök enl. läroboken. Ett par geologiska exkursioner planeras under sista delen av vårterminen. — *Sjögren*.

Under laborationsövningarna ha utförts följande experiment:

1. Omkristallisering av glaubersalt.
2. Försök att skilja koksalt och kalisalpeter åt genom lösning och kristallisering.
3. Förbränningsförsök.
4. Reduktionsförsök med kol.
5. Bestämning av kristallvattenhalten i kopparsulfat.
6. Framställning av salpetersyra.
7. Bestämning av syrehalten i luften.
8. Framställning av kopparhydrat.
9. Framställning av zinksulfat.
10. Framställning av järnvitriol.
11. Neutralisation av natriumhydrat med saltsyra.
12. Framställning av koldioxid och undersökning av dess egenskaper.
13. Gipsgjutning.
14. — —

Sjätte klassen.

- KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning: Apostlagärningarna. Kyrkohistoria: läseboken genomgången med huvudvikten lagd på den äldsta kyrkans historia, reformations-tiden och nyare tiden. Några av de viktigare religioner, med vilka kristendomen trätt i beröring. — *Väring*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av svenska litteraturprov, huvudsakligen från senaste århundradet; referat och deklamationsövningar. Övningar i muntlig framställning; övningar i att uppsätta enklare skrivelser av praktisk art. 9 uppsatser, därav 4 på läroverket. — *Andersson*.

Ämnen för uppsatserna:

- 1 (på läroverket). a) Huru England vinner och förlorar kolonier under 1700-talet. b) Olika slag av öar. c) Inredningen i en gymnastiksal. d) Förändringar i naturen om hösten.
2. Natur-

- skyddsrörelsen. 3 (på läroverket). a) Mohammedanismen. b) Tronföljdsfrågan efter 1809 års statsvälkning. c) Naturfolkens näringsliv. d) Vad fordras för att en lantbrukare skall få en god skörd? 4. a) Tidningspressens uppkomst och utveckling i Sverige. b) Redogörelse för Tegnérs dikt Svea. 5. a) Lysgas och elektricitet i hemmens tjänst. b) Vad nytta kan man ha av realskolexamen? 6 (på läroverket). a) Om fotografering och apparater därför. b) Minnen från min skoltid. c) Olika slag av vinteridrott. d) Tysklands jordbruk och boskapsskötsel. e) Vad bör man göra för att bevara sin hälsa? f) En skepparhistoria. 7. Hur skall man förebygga trafikolyckor på vägarna? 8 (på läroverket). a) Rösträttsfrågan i Sverige. b) Vad gagn har England av sina kolonier? c) Anna Maria Lenngrens liv och diktning. d) Om bostäders uppvärmning. 9. a) Kan man göra något för andra utan att vara rik? b) Vad är din tanke om boxningssporten?
- TYSKA**, 3 t. Der Gemsjäger 60 sidor. Grammatiken repeterad. Övningar i översättning från svenska. Läsning av tysk handstil. 6 skolstilar och 4 hemstilar. — *Gustafsson*.
- ENGELSKA**, 4 t. St. 83—95, 104—166, 250—289 i Jespersen-Rodhes läsebok. Formläran delvis repeterad; översikt av syntaxen jämte skriftliga tillämpningsövningar. Talövningar. 13 stilar, reproduktioner eller brev med givet innehåll, varav 6 på läroverket. — *Reimers*.
- FRANSKA** (valfritt), 3 t. Böttker-Hösts lärobok slutläst. Grammatiken avslutad och repeterad. — *Nilsson*.
- HISTORIA**, 4 t. Statskunskap: grunddragen av den svenska statens författning och förvaltning samt av de sociala och ekonomiska förhållandena i Sverige. Fäderneslandets historia: repetition av nyare tiden med huvudvikten lagd på tiden efter 1809. Allmän historia: repetition av nyare tiden, särskilt tiden efter 1815. — *Carlsson*.
- GEOGRAFI**, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografin; i anslutning därtill de viktigare kulturländernas, företrädesvis Sveriges, geografi översiktligt behandlad, med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — *Carlsson*.
- MATEMATIK**, 5 t. Aritmetik och algebra: uppgifter ur det praktiska livet; ekvations-system av första graden jämte problem; planimetriska och stereometriska uppgifter; kvadratrötter och enkla exempel på sammansatt ränta med användning av tabeller. Geometri: repetition; likformig avbildning. Enkel bokföring. — *Olsson*.
- BIOLOGI**, 2 t. Zoologi: människokroppens organ, vävnader och fysiologi, hälsolära. Botanik: växternas levnadsförhållanden, livsföreteelser och inre byggnad. — *Sjögren*.
- FYSIK**, 2 t. Optik och akustik; energibegreppet, fallrörelsen, kraftparallelogrammen, pendelrörelsen, friktionen, lutande planet, centralrörelsen; bostäders uppvärmning och ventilation; meteorologi; astronomi. — *Urelius*.
- KEMI**, 1 t. De viktigaste av den organiska kemiens ämnesgrupper; torrdestillation och förbränning, järnets metallurgi, glas- och porslinsstillverkning. — *Urelius*.

Första ringen.

Realgymnasiet.

- KRISTENDOM**, 2 t. Bibelläsning: valda delar av Apostlagärningarna samt Paulus' brev till Filipperna. Kyrkohistoria: gamla tiden och medeltiden. — *Väring*.

MODERSMÅLET, 3 t. Litteraturhistoria: Steffen, till Reformationen; litteraturläsning: Runeberg: Kung Fjalar; Lagerlöf: En saga om en saga; isländska sagor och eddasånger samt valda stycken ur medeltidens svenska litteratur i anslutning till litteraturhistorien. Deklamation, föredrag och dispositionsövningar. 11 uppsatser, därav 5 på läroverket. — *Carlsson*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Förföljelserna mot de första kristna. b) Trymskvädet. c) Floderna och deras verksamhet. d) Vad man kan ta' sig till, när det regnar. e) Dag bör ej prisas, förr'n sol gått ned. 2. a) Mitt arbete och mina nöjen under den gångna sommaren. b) Utflykten till Nygård den 8 sept. 3 (på läroverket). a) Jakob och Esau. b) Kulturlivet i Aten på Perikles' tid. c) Den fornordiska skaldediktningen. d) Om insjöar, hur de uppstått och försvinna. e) Brande på Bergtorsval (Efter Njals saga). f) Skogarnas betydelse. g) Varför jag skulle vilja äga en automobil. 3. a) Det tropiska bältets växtliv. b) Vad en blick på världskartan kan lära oss. c) När det lider mot jul. 5. a) Hur kristendomen blev statsreligion i romerska riket. b) Det romerska rikets undergång. c) Sveriges gamla landskapslagar. d) Sädesslagen, deras betydelse och utbredning. e) Drag ur den svenska bondebefolkningens karaktär (Enl. "Tösen från Stormyrtorpet"). f) Vad jag läser av tidningarnas sportavdelning. g) Mina första försök med matlagning. 6 (på läroverket). a) Striden mellan kungamakt och påvemakt under medeltiden. b) Kanada, dess näringsliv och befolkning. c) Riddarliv och riddardiktning i Sverige under medeltiden. d) Vad jag väntar och hoppas av det nya året. e) En julberättelse (t. ex. Julosorna av Selma Lagerlöf. 7. a) Vilda djur, som hålla på att dö ut i vårt land. b) En nordisk vinter sådan jag önskar mig den. 8 (på läroverket). a) Påvekyrkans förnämsta privilegier under medeltiden. b) Dagligt liv i en svensk by under bronsåldern. c) Den medeltida folkvisans karaktär och innehåll. d) Spår av den stora nedisningens verkningar i vårt land. e) "Chang"-föreläsningen på Blåsutbiografen. 9. a) Flodernas betydelse i folkens liv. b) Hur jag skulle inreda min villa, om jag hade någon. 10 (på läroverket). a) Savonarola och hans verksamhet i Florens. b) Kyrkans inflytande på kulturen och statslivet i Sverige under medeltiden. c) Svenska vikingatåg i österväg. d) Människoraserna. e) Huvudpersonerna i Selma Lagerlöfs berättelse "Luftballongen". f) Ett besök på hemutställningen. 11. —

TYSKA, 2 t. Jugenderinnerungen eines alten Mannes, c:a 80 sid. Grammatik: det viktigaste av syntaxen. Talövningar. Övningar i översättning till tyska. 11 skriftliga översättningar, därav 6 utarbetade på läroverket. — *Nilsson*.

ENGELSKA, 3 t. Jespersen-Rodhe, noggrann text: st. 83—96, 104—122, 147—167, 178—191. Kursiv text: st. 122—147, st. 167—178, 191—205. Talövningar. Hammarberg-Zetterström: artiklarna, substantiv, adjektiv och pronomen till verben. Övningar i översättning till engelska efter Zetterströms översättningsövningar. Reproduktioner. Genomgång av under läsåret skrivna 5 skolstilar och 6 hemstilar. — *Möller-Sobel*.

HISTORIA, 3 t. Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens allmänna och svenska historia. — *Andersson*.

GEOGRAFI, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografien, Storbritanniens och Irlands, Tyska rikets, Frankrikes samt Italiens geografi med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — *Carlsson*.

MATEMATIK, 7 t. Algebra: de fyra räknesätten i hela tal och bråk, digniteter och kvadratrötter; ekvationer av första graden med en och flera obekanta; ekvationer av andra graden med en obekant; rotekvationer; problem; användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner. Geometri: repetition

- av den föregående kursen; proportionslära; satser om transversaler och trianglars likformighet; övningssatser. 11 uppsatser, varav 6 på läroverket. — *Lundberg*.
- BIOLOGI, 1 t. Växtbiologi: pollination, frukt- och fröspridning, könlös förökning, övervintring; viktigare växtfamiljer; några viktiga svenska växtsamhällen. Herbarieförhör på minst 150 växtarter. Exkursioner under h. t. 5 timmar. — *Stern*.
- FYSIK, 3 t. Vätskors, gasers och fasta kroppars mekanik; kurs i elementär astronomi, enligt läroboken. Räkneuppgifter. — *Munthe*.
- KEMI, 2 t. Inledande kurs; haloiderna; syre, svavel, kväve och fosfor; Gay-Lussacs volymlag, Avogadros princip. — *Urelius*.

Latingymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Väring*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. 11 uppsatser, varav 6 på läroverket. — *Carlsson*.
- LATIN, 6 t. Ponténs läsebok st. 1—27. Ponténs Lat. förf. I 10 sid. Formläran och kasusläran. — *Rydholm*.
- TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. 11 skriftliga översättningar, därav 9 i skolan. — *Nilsson*.
- ENGELSKA, 2 t. Av Jespersen-Rodhe, Engelsk läsebok, sid. 45—110, delvis kursivt. Grammatik: av syntaxen artiklar och substantiv. Översättning av omkr. 20 st. i Zetterströms översättningsövningar. Talövningar i anslutning till den lästa texten. — *Månsson*.
- HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Andersson*.
- GEOGRAFI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Carlsson*.
- MATEMATIK, 5 t. Algebra: hela tal och bråk; kvadratrotutdragnig och räkning med kvadratrotter; ekvationer och ekvationssystem av första graden jämte problem. Användning av rätvinkliga koordinater för studium av 1:sta-gradsfunktioner och funktionen $y = x^2$. Proportionslära. Transversaler och trianglars likformighet; repetition av den föregående geometrikursen. 11 uppsatser, av vilka 7 utarbetats på läroverket. — *Urelius*.
- BIOLOGI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Stern*.
- FYSIK, 2 t. Vätskors, gasers och fasta kroppars mekanik; kurs i elementär astronomi enligt läroboken. Enklare räkneuppgifter. — *Urelius*.

Andra ringen.

Realgymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning: Paulus' brev till Galaterna och vissa partier ur brevet till Romarna. Kyrkohistoria: Nya tiden till § 57. Religionslära: Skapelsen — Jesu person. Allmän religionshistoria. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 2 t. Läsning av valda stycken ur svenska litteraturen från nyare tidens början till Bellman; motsvarande partier i litteraturhistorien; Vapensmeden av Rydberg; övningar i muntlig framställning. 11 uppsatser, därav 5 på läroverket. — *Nilsson*.

Ämnen för uppsatserna:

1. a) Varför studera vi levande språk? b) Varför är Dalarne ett så mångbesjunget landskap? 2 (på läroverket). a) Den luterska reformationens grundtankar. b) Olaus Petri betydelse för vårt lands andliga odling. c) Karl V och påvedömet. d) Cellen, dess byggnad och livsyttningar. e) Olika slags försvarsmedel hos djuren. f) Hur jag tänker mig ett idealiskt radioprogram. 3. a) Varför räkna vi ett nytt tidevarv från början av 1500-talet? b) En höstdag i skogen. 4 (på läroverket). a) De viktigaste händelserna i Luthers liv. b) Hur vill Stiernhielm vägleda ungdomen i sin dikt "Herkules"? c) Franska konungadömets ställning till partierna under hugenottkrigen. d) Varför fira vi Gustav II Adolfs minne? e) Om mättade och omättade ångor. f) Vilka möjligheter till förströelse erbjuder vår stad skolungdomen? g) Fördelarna och olägenheterna av Vänersborgs läge vid Vänern. 5. a) Gustav Vasa och lybeckarna. b) Varför glädja sig alla åt julen? 6 (på läroverket). a) Reformationens införande i England. b) Striden mellan Sigismund och hertig Karl. c) Karakteristiska drag i det moderna amerikanska näringslivet. d) Ett besök vid Vargöns pappersbruk. e) Hästen i människans tjänst förr, nu och framdeles. 7. a) Kan människan med rätta kallas naturens herre? b) Sveriges utrikespolitik under Gustav Vasa och hans söner. 8 (på läroverket). a) Religiösa seder och bruk hos vilda folkslag. b) Vapensmeden och hans son (sådana de tecknats av Rydberg). c) Marinis man. d) Orsakerna till Frankrikes överlägsenhet under Ludvig XIV. e) Huvuddragen av Sveriges geologiska historia. f) Blodkörtlarna och deras verksamhet. g) Landsvägarna som trafikleder genom tiderna. 9. Fritt val av ämne. 10 (på läroverket). a) Den persiska religionen och dess inflytande på judendom och kristendom. b) Slattegestalten, sådan den tecknas av Rydberg. c) Sveriges förhållande till Danmark under förra hälften av 1600-talet. d) Sveriges förutsättningar som industriland. e) Klimatet i nordvästra Europa. f) Kan man vara fredsvän och dock ivra för ett starkt försvar. g) Vilka fordringar bör man kunna ställa på en god föreläsning? 11. —

TYSKA, 2 t. Der Gemsjäger, c:a 100 sid. Grammatik: Syntaxen slutläst och delvis rep. Övningar i översättning till tyska. Talövningar. 11 skriftliga arbeten, varav 6 på läroverket. — *Nilsson*.

ENGELSKA, 3 t. Jespersen-Rodhe, noggrann text: st. 178—255. Kursiv text: st. 258—289. Talövningar. Hammarberg-Zetterström: av syntaxen ordföljden, pronomen, verb och adverb. Övningar i översättning till engelska efter Zetterströms översättningsövningar. Reproduktionsövningar. Genomgång av under läsåret skrivna 6 hemstilar och 5 skolstilar. — *Möller-Sobel*.

FRANSKA, 4 t. Jespersen-Stigaard-Rodhe: Fransk läsebok för nybörjare till sid. 96, 111—116. 30 sid. kursivt i Petite bibliothèque scolaire. Grammatik; substantiv, adjektiv, regelb. och 20 oregelb. verb, pronomen (delvis). Uttalsövningar, tal- och skrivövningar. — *Reimers*.

HISTORIA, 3 t. Allmän historia 1500—1715 och fäderneslandets historia 1520—1718, båda i utförligare framställning. — *Brieskorn*.

GEOGRAFI, 1 t. Förenta staterna, Kina, Japan, Ryssland och Sverige såsom i föregående klass. — *Carlsson*.

MATEMATIK, 6 t. Algebra: ekvationer och ekvationssystem av högre grad; rötter; potenser; logaritmer; exponentialekvationer. Användning av rätvinkliga koordinater. Plangeometrien avslutad; sammanfattande kurs i planimetri. Enkla trigonomiska beräkningar rörande plana figurer. 11 skriftliga uppsatser, därav 6 utarbetade på läroverket. — *Olsson*.

BIOLOGI, 2. Människokroppens organ, vävnader och fysiologi; hälsolära; frivilliga laborationer för varje elev en dubbeltimme var fjärde vecka. — *Sterner*.

De frivilliga laborationerna ha omfattat:

undersökning av beuvävnad, experiment rörande matsmältningens kemi och mjölkens sammansättning, undersökning av lever, hjärta, lunga, mat- och luftstrupe, njure, hjärna och öga av kalv, dissektion av höna och kanin.

FYSIK, 2 t. Värmeläran jämte grunddragen av meteorologien; magnetismen och elektrostatiken. Frivilliga laborationsövningar en dubbeltimme varannan vecka. — *Munthe*.

Vid laborationsövningarna hava utförts följande försök och bestämningar:

1. Nonien. 2. Felberäkning. 3. Pyknometern. 4. Arkimedes' våg. 5. Vågens känslighet. 6. Vågen (forts.). 7. Termometerns fixpunkter. 8. Koppars och mässings utvidgning. 9. Kalorimeterförsök.

KEMI, 2 t. Återstående metaller, alkalimetallerna; organisk kemi. — *Sterner*.

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Steen*.

MODERSMÅLET, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Carlsson*.

Ämnen för uppsatserna:

1. a) Hur jag tänkt mig sommaren, och hurudan den blev. b) Några intryck från sommarens idrottsliv. 2 (på läroverket). a) Den lutherska reformationens grundtankar. b) Olaus Petri betydelse för vårt lands andliga liv. c) Karl V:s rike, dess styrka och svaghet. c) Cellen, dess byggnad och livsytringar. e) Olika slags försvarsvapen hos djuren. f) Hur jag tänker mig ett idealiskt radioprogram. 3. a) De geografiska upptäckterna vid nya tidens början och deras betydelse. b) En höstdag i skogen. 4 (på läroverket). a) De viktigaste händelserna i Luthers liv. b) Hur vill Stiernhielm vägleda ungdomen i sin dikt "Herkules". c) Franska konungadömetts ställning till partierna under hugenottkrigen. d) Varför fira vi Gustaf II Adolfs minne? c) Om smältning och stelning. d) Vilka möjligheter till förströelse erbjuder vår stad skolungdomen? f) Fördelar och olägenheter av Vänersborgs läge vid Vänern. 5. a) Gustav Vasa och lybeckarna. b) Varför alla tycka om julen. 6 (på läroverket). a) Protestantismens införande i England. b) Närings- och kulturlivets utveckling i Frankrike under Ludvig XIV. c) Karaktäristiska drag i Förenta staternas näringsliv. d) Vår födas sammansättning. e) Kan människan med rätta kallas naturens herre? f) Hästen i människans tjänst förr, nu och framledes. 7. a) Den ärorika revolutionen och dess betydelse. b) Kan människan med rätta kallas naturens herre? 8 (på läroverket). a) Religiösa seder och bruk hos vilda folkslag. b) Rysslands storhet grundlagges av Peter I. c) Den franska klassiska diktningens karaktär. d) Huvuddragen av Sveriges geologiska historia. e) Landsvägarna som trafikleder genom tiderna. f) Vapensmeden och hans son (sådana de tecknats av Rydberg). g) En dag i Vänersborg år 2000. 9. Ämne efter fritt val. 10. Samma ämnen som reallinjens. 11. —

LATIN, 6 t. Ponténs läsebok, 25 sid. Ovidius' Metam.: Pyramus et Thisbe, Dædalus et Icarus, Philemon et Baucis, Orpheus et Eurydice, Orphei mors, Quattuor ætates. Repetition av form- och kasuslära, valda delar av syntaxen för övrigt. 9 skriftliga översättningar, därav 5 på läroverket. — *Armini*.

TYSKA, 2 t. Der Gemsjäger avslutad, 33 sid. i Aus dem Leben eines Taugenichts. Syntaxen slutläst. Tal- och skrivövningar. 12 stilar, därav 4 i hemmet. — *Reimers*.

ENGELSKA, 2 t. Jespersen-Rodhe st. 80—205, 335—374. Grammatik: adj. och pron., av verb: inf. och part. Talövning i anslutning till den lästa texten. — *Reimers*.

FRANSKA, 5 t. Jespersen-Stigaard-Rodhe, Fransk läsebok för nybörjare, slutläst.

Kursivläsning ur Daudet: Lettres de mon moulin. Uttals-, tal- och skrivövningar. — *Nilsson*.

HISTORIA, 3 t. Lika med realgymnasiet. — *Rydholm*.

GEOGRAFI, 1 t. Lika med realgymnasiet. — *Andersson*.

MATEMATIK, 4 t. Läran om kvadratrötter avslutad; ekvationer av andra graden med en och flera obekanta, ävensom av högre grad jämte tillämpningar, särskilt på planimetriska uppgifter, plangeometrien avslutad; någon användning av rätvinkliga koordinater. 11 skriftliga uppsatser, av vilka 6 utarbetats på läroverket. — *Lundberg*.

BIOLOGI, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Sterner*.

FYSIK, 1 t. Värmeläran jämte grunddragen av meteorologien. — *Lundberg*.

Tredje ringen.

Realgymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning i samband med religionsläran. Kyrkohistoria: nya tiden avslutad. Religionsläran avslutad. — *Steen*.

MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken ur svensk litteratur från 1763 till och med nyromantiken i sammanhang med motsvarande delar av litteraturhistorien; läsning av Goethes Faust, översatt av V. Rydberg, samt av dansk och norsk litteratur: Holberg: Dansk läsning i urval för skolan av Møller och Lindqvist, Björnson: Synnöve Solbakken. Föredrag, diskussions- och deklamationsövningar. 9 uppsatser, därav 5 på läroverket. — *Brieskorn*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Ortodoxiens och pietismens olika uppfattning av religionen. b) Gustaf III:s förtjänster om den svenska litteraturen. c) I vilka avseenden förberedde Ludvig XV:s regering den franska revolutionen? d) Den elektrolytiska dissociationsteorien. e) Idrottsintresset hos skolungdomen. 2. a) Mina löjen. b) Det engelska kolonialväldet under 1700-talet. c) Böra skolferierna förkortas? 3 (på läroverket). a) Metodismen. b) Arvid Horns uppgifter som statsman. c) Jämförelse mellan Kellgren och Leopold. d) Ägget, befruktningen och de första utvecklingsstadierna. e) Omvälvningen inom kommunikationsväsendet under de senaste årtiondena. 4. a) Ackumulatorers verkningsätt och värde. b) Sveriges geologiska historia. c) Villkoren för ett gott minne. 5 (på läroverket). a) Kyrka och sekter i England. b) Lidner. c) 1772 års revolution och dess betydelse. d) Olika klimatzoner. e) Varför är kändedomen om Sveriges geografi och kultur så dålig i utlandet? f) Om du hade en million, huru skulle du använda den. 6. a) Jämförelse mellan Franzéns och Wallins utveckling. b) Franska revolutionens orsaker. c) Fåfång gå lärer mycket ont. 7 (på läroverket). a) Religiösa rörelser i Sverige under 1800-talet. b) Nyromantiken som motsats till fransk-klassiciteten och upplysningen. c) Motsägelser i Napoleon I:s politik. d) Mendelismen. e) Trefasströmmars framställning och användning. f) Dröm och verklighet. 8. a) Analys av huvudpersonerna i Lycksalighetens ö. b) Kampen för tillvaron såsom en hävstång för utvecklingen. c) Vilket är fördelaktigare för ett land: att ha åkerbruk eller industri som huvudnäring. 9 (på läroverket). a) Samvetet och dess betydelse. b) Faustsagan. c) Gustav IV Adolf och Napoleon. d) Olika metoder för bestämmande av ljudets hastighet. e) Om viljelivet. f) Något om idédramer.

TYSKA, 2 t. Heine, Die Harzreise slutläst; Ludwig, Der Erbförster. Grammatik: Syntaxen slutläst, formläran repeterad. Övningar i översättning till tyska. Talövningar. 9 skriftliga arbeten, därav 5 på läroverket. — *Nilsson*.

- ENGELSKA, 2 t. Jespersen-Rodhe slutläst: English Fiction till sid. 17. Kursivläsning av Dickens' David Copperfield (omkr. 30 sidor). Läsning i Practical English. Hammarberg-Zetterström: grammatiken avslutad och repeterad. Talövningar. Genomgång av under läsåret skrivna 4 skolstilar och 5 hemstilar. — *Möller-Sobel*.
- FRANSKA, 4 t. Noggrann text: Fransk läsebok av Jespersen-Stigaard-Rodhe slutläst; Edström, Lecture Française II st. 4. Kursiv text: Petite bibliothèque scolaire slutläst. Gullberg: Lectures variées 16 sid. Edströms språklära: Resten av pron. till och med oreg. verb. Skriftliga tillämpningsövningar. — *Möller-Sobel*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1718—1844 i utförligare framställning och med särskild vikt lagd på den inre utvecklingen jämte det viktigaste av de skandinaviska grannländernas historia under samma tid ävensom allmänna historien 1715—1848, behandlad i likhet med fäderneslandets. — *Brieskorn*.
- FILOSOFISK PROPEDEUTIK, 1 t. Psykologien genomgången och delvis repeterad. — *Steen*.
- MATEMATIK, 6 t. Serier, sammansatt ränta. Trigonometrien avslutad. Studium av funktioner och deras derivator. Maximum- och minimumproblem. Beräkning av tangenter, normaler och asymptoter till kurvor i planet. Stereometrien fullständigt genomgången. Analytiskt geometriskt behandling av räta linjen och cirkeln. 12 skriftliga uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Viberg*.
- BIOLOGI, 2 t. Jämförande framställning av djurrikets organografi och embryologi; de viktigaste paleontologiska typerna; utvecklings- och ärftlighetslära, växtanatomi och växtfysiologi. — *Sterner*.
- FYSIK, 4 t. Elektrodynamik; akustik; optik till spektralanalysen. 9 skriftliga uppsatser, därav 5 utarbetade på läroverket. Frivilliga laborationsövningar för varje elev en dubbeltimme var fjärde vecka. — *Viberg*.
- Vid laborationsövningarna ha utförts följande försök och bestämningar:
1. $\frac{M}{H}$.
  2. M. H.
  3. Grimsehls polvåg.
  4. Kopparvoltametern.
  5. Koncentrationselement.
  6. Wheatstone's brygga.
  7. Joule's konstant.
  8. Galvanometerns känslighet.
  9. Dobois-Reymonds kompensationsmetod.
  10. Kundts rör.
  11. En tons svängningstal (grafiskt).
  12. Plana spegeln.
  13. Prismat.
  14. —.
  15. —.
- KEMI, 2 t. Läroboken avslutad; frivilliga laborationer för varje elev en dubbeltimme varannan vecka. — *Sterner*.
- Vid laborationsövningarna ha förekommit dels synteser av föreningar av natrium, kalium, koppar, silver, tenn, bly, krom, mangan och järn, huvudsakligen i anslutning till genomgången av lärokursen, dels analyser av enkla prov.

Latingymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Lika med realgymnasiet. — *Månsson*.

Ämnen för uppsatserna:

- 1 (på läroverket). a) Pietismens och ortodoxiens olika uppfattning av religionen. b) Kellgrens dikt "Mina löjen". c) Karl XII:s politik 1709—1718. d) Olika utvecklingstyper inom de encelliga djurens grupp. e) Jordmagnetismen. f) Vad man talar om nu.
2. a) Olika slag av krigsorsaker. b) Småstadslivets behag och obehag. c) Leopolds "Predikaren" — en upplysningsdikt.
- 3 (på läroverket). a) Metodismen. b) Lidners dikt "Spastaras död". c) Den upplysta despotis-

- men. d) Om ägget, befruktningen och de första fosterstadierna. e) Omvälvningarna inom kommunikationerna under de senaste årtiondena. 4. a) Några gestalter i Anna Maria Lenngrens diktning. b) Utmärkande drag hos befolkningen i någon trakt av Sverige. c) Olika sätt att framställa elektricitet. 5 (på läroverket). a) Vittnesbördet om nästan. b) Upplysningens grundtendenser. c) Djurens försvarsmedel. d) Teknikens underverk. e) Idéassociationer. f) Vad jag saknar i Vänersborg. 6. a) Om akademier och vittra samfund i Sverige. b) Modern affärsreklam. 7 (på läroverket). a) Religiösa rörelser i Sverige under 1800-talet. b) Karakteristik av nyromantiken. c) Misstagen i Napoleon I:s politik. d) Mendelismen. e) Världsspråkstanken. f) Automobilens. g) Försäkringsväsendets betydelse. 8. a) Kampen för tillvaron inom naturen. b) Ett historiskt skådespel av Strindberg. c) Om bildning. 9 (på läroverket). a) Du skall icke dräpa. b) Utmärkande drag i Stagnelius' diktning. c) Gustav IV Adolf och Napoleon. d) Vilka förändringar har naturen undergått genom människans ingripande. e) Om viljelivet. f) Kolonitrdgårdarna och deras betydelse. g) "Gror bragdens ära blott på stridens mark?" (Runeberg).
- LATIN, 6 t. Cæsar enl. Pontén, Lat. förf. (II, 1) s. 3—31; Livius, 23 Boken: kap. 1, 14—25. Catullus (alla dikter i Risbergs urval); Horatius Satir I. 9. Grammatiken avslutad; antikviteter, metrik och mytologi i samband med textläsningen. Kursivläsning i Müller, De viris illustribus, och Livius. 16 skriftliga översättningar från latin, varav 9 på läroverket. — *Rydholm*.
- GREKISKA, 7 t. Mellén-Lundqvists Elementarbok; läseboken s. 1—24. Extemporations i Apostlagärningar. Formläran genomgången och repeterad. Syntax i samband med textläsning. — *Steen*.
- TYSKA, 2 t. Jugenderinnerungen eines alten Mannes, till sid. 154. Formläran och syntaxen delvis repeterade. För övrigt lika med realgymnasiet. — *Reimers*.
- ENGELSKA, 2 t. Grammatik: formläran repeterad. Jespersen-Rodhe: Engelsk läsebok slutläst. Jerome: Novel Notes, c:a 75 sidor. Icke-grekerna dessutom c:a 45 sidor i sistnämnda bok. Talövningar. — *Nilsson*.
- FRANSKA, 5 t. Noggrann text: Jespersen-Stigaard-Rodhe slutläst. Edström, Lectures Françaises II, st. 4. Kursiv text: Petite Bibliothèque scolaire slutläst. Gullberg, Lectures variées 27 sid. Icke-grekerna dessutom 20 sid. i samma bok. Edströms språklära: indef. pron. till och med de oreg. verben. Skriftliga tillämpningsövningar. — *Möller-Sobel*.
- HISTORIA, 3 t. Lika med realgymnasiet. — *Brieskorn*.
- FILOSOFISK PROPEDEUTIK, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Steen*.
- MATEMATIK, 4 t. Algebra: ekvationssystem av högre grad med tillämpningar; användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner; rötter i allmänhet, potenser, logaritmer, exponentialekvationer. Planimetri: läroboken fullständigt genomgången. Trigonometri: läroboken fullständigt genomgången. 12 skriftliga uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Munthe*.
- BIOLOGI, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Sterner*.
- FYSIK, 2 t. Läran om magnetism och elektricitet; akustik. — *Munthe*.

Fjärde ringen.

Realgymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Repetition av viktigare partier av föregående ringars kurser. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken av svenska litteraturen efter tiden

omkring 1810 i sammanhang med genomgående av 1800-talets litteraturhistoria t. o. m. Karlfeldt. Dispositionsövningar. Kort översikt över språkets utveckling. 7 uppsatser, därav 4 på läroverket. — *Månsson.*

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Några huvudtankar i Geijers fosterländska diktning. b) Tegnér's Epilog vid magisterpromotionen i Lund 1820. c) Innebörden av 1848 års händelser i Frankrike. d) Kaffe, te och kakao. e) Omnibussarnas betydelse. 2. a) Tegnér och fosforisterna. b) Den fysiska vetenskapens betydelse för det vardagliga livet. c) Förtjänster och fel i den svenska nationalkaraktären. 3 (på läroverket). a) Studentämnen h. t. 1927. b) Almquist som reformator. 4. a) Några karaktärer hos Fredrika Bremer. b) Sverige under Vasarna. c) Några synpunkter på valet av levnadsbana. 5 (på läroverket). a) Renässans, humanism och reformation. b) Fänrik Ståls sägner. c) Den allmänna gravitationen. d) Om katalys. e) Medicinalväxter. f) Olika slag av känslor. g) Bör studentexamen avskaffas? 6. a) Topelius som lyriker. b) Några viktiga medicinska upptäckter och deras betydelse. c) Några svenska drottningars förtjänster om Sverige. 7 (på läroverket). a) Den svenska psalmboken. b) Viktor Rydbergs kantat. c) Carl Snoilsky. d) Universalitetstanken i Europas historia. e) Den inre sekretionen. f) Optiska instrument. g) Sömn och dröm. b) Hur människan missbrukar sin makt över naturen.

TYSKA 2 t. Reinius, Deutsche Prosa, slutläst. Extemporerad läsning. Grammatik i anslutning till den lästa texten. 7 skriftliga arbeten, därav 4 på lärorummet. — *Nilsson.*

ENGELSKA, 4 t. Larsson, English Fiction avslutad. Kursivläsning: Dickens, David Copperfield omkr. 50 sidor. Talövningar. Översättning av 20 stycken i Zetterströms översättningsövningar. Grammatiken repeterad. Genomgång av under läsåret skrivna 3 skolstilar och 4 hemstilar. — *Månsson.*

FRANSKA, 4 t. Edström, Lecture française sid. 30—71, 82—83, 100—120, 129—134. Grammatik: Det väsentliga av formläran repeterat; syntaxen i huvudsak genomgången. Muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. — *Reimers.*

HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia och den allmänna historien till våra dagar såsom i föregående ring; grunddragen av de viktigare kulturländernas nuvarande författning i samband med historien ävensom Sveriges nuvarande författning och förvaltning i särskild framställning samt repetition av de tre högsta ringarnas kurs i svensk och allmän historia. — *Brieskorn.*

FILOSOFISK PROPEDEUTIK, 1 t. Logiken genomgången och repeterad. Repetition av viktigare partier ur psykologien. — *Steen.*

MATEMATIK, 6 t. Fortsatt användning av begreppet derivata på enkla geometriska uppgifter. Analytisk geometri: ellipsen, hyperbeln och parabeln. Repetition av förut i ringarna genomgångna kurser. 9 skriftliga uppsatser, därav 5 utarbetade på läroverket. — *Urelius.*

BIOLOGI, 1 t. Kryptogamernas systematik; repetition av vissa delar av föregående års kurser. — *Sjögren.*

FYSIK, 3 t. Optiken avslutad; geodynamik; sammanfattande repetition. 7 skriftliga uppsatser, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Urelius.*

KEMI, 2 t. Repetition av hela läroboken. Det allmännaste av teoretisk kemi. — *Sterner.*

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Väring.*

MODERSMÅLET, 2 t. Lika med realgymnasiet. — *Brieskorn.*

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Pietismens och ortodoxiens olika uppfattning av religionen. b) Den götiska diktningens förutsättningar. c) Tegnér's epilog vid magisterpromotionen i Lund 1820. d) De latinska kausändelserna i historisk belysning. e) Kaffe, te och kakao. f) Olika metoder att bestämma ljusets hastighet. g) Ungdomens förnämsta livsintressen. 2. a) Geijers diktning. b) Napoleon III och de napoleonska idéerna. c) I vilken utsträckning bör ett folk underkasta sig offer för sitt lands försvar? 3 (på läroverket). a) Metodismen. b) Tegnér's utveckling. c) Olof Rudbeck; en gestalt från vår storhetstid. d) Konstantin den store. e) Hur Sverige fick sin naturliga gräns mot söder. f) Huvuddragen av konungariket Belgiens historia. g) Istiden och dess betydelse för vårt lands naturbeskaffenhet. h) Födans kemiska bearbetning vid matsmältningsprocessen. i) Interferensfenomen. j) Omvälvningen inom kommunikationsväsendet under de senaste årtiondena. 4. a) Tragiken i Amorina jämförd med den i Oedipus. b) Om hundra år. c) Hur människan missbrukar sin makt över naturen. 5 (på läroverket). a) Renässans, humanism, reformation. b) Almqvist som reformator. c) Östasiens betydelse för Europas politik under senare tider. d) Vilka fysikaliska hjälpmedel äga vi för att stegra ögats iakttagelseförmåga? e) Medicinalväxterna. f) Olika slag av känslor. g) Skolungdomen och föreningslivet. h) Den svenska sången under 1800-talet. 6. a) Jämförelse mellan Mjältsjukan och Niagara. b) Svenska drottningars förtjänster om Sverige. c) Några viktiga medicinska upptäckter och deras betydelse. 7 (på läroverket). a) Den svenska psalmboken. b) Runeberg som konstnär. c) Drömmen om universalriket i Europas historia. d) Om ljusets betydelse för växterna. e) Vad lär oss spektralanalysen om himlakropparna? f) Insöndringsorganen. g) Konsten att göra slutledningar. h) På vad sätt framträder den största mänskliga storheten i historien? i) Hur går det till att göra en litteraturhistorisk och estetisk analys av ett diktverk?

LATIN, 6 t. Horatius (ed. Risberg); Cicero, Cato maior; repetitioner. Antikviteter och mytologi i samband med textläsningen. Grammatik. Kursiv läsning. 12 översättningar till svenska, därav 7 på läroverket. — *Armini*.

GREKISKA, 7 t. Läseb. s. 21—34; 66—84; Homeros Odyssea, sång IX; repetitioner. Formlärnan repeterad; viktigare delar av syntaxen. Extemporerad läsning i Apostlagärningar. — *Armini*.

TYSKA, 2 t. Das Fähnlein der sieben Aufrechten. Extemporerad läsning. Översättning av 20 studentstilar och grammatik i anslutning därtill. — *Månsson*.

ENGELSKA, 2 t. Larsson, English Fiction till sid. 90, delvis kursivt. David Copperfield 20—30 sid. kursivt. Kortfattad repetition av syntaxen. Talövningar. — *Månsson*.

FRANSKA, 5 t. Noggrann text: st. 5, 6, 9—12, 14, 16 (omkr. 60 sid.) i Lectures françaises, II. Kursiv text: Gullberg, Lectures variées 23 sid. Daudet, Lettres de mon moulin 90 sid. Icke-grek. dessutom Edström st. 8 (10 sid.) och Daudet 55 sid. Grammatiken avslutad och repeterad; skriftliga övningar. — *Möller-Sobel*.

HISTORIA, 3 t. Lika med realgymnasiet. — *Brieskorn*.

FILOSOFISK PROPEDEUTIK, 1 t. Lika med realgymnasiet. — *Steen*.

MATEMATIK, 5 t. Aritmetiska och geometriska serier avslutade; sammansatt ränta; stereometri; grafisk konstruktion av kurvor. Hela matematikkursen repeterad. 9 skriftliga uppsatser, därav 5 på läroverket. — *Olsson*.

BIOLOGI, 1 t. Lika med realgymnasiet. — *Sjögren*.

FYSIK, 2 t. Optik; sammanfattande repetition. — *Olsson*.

9. Undervisning i välskrivning

har meddelats efter Holmqvistiska metoden och omfattat följande kurser:

- Klass 1, 2 t. Lilla och stora alfabetet; skrivning av medelstor stil.
- „ 2, 2 t. Skrivning av medelstor och mindre stil.
- „ 3, 1 t. Skrivning av mindre och större stil.

10. Undervisning i teckning.

Läroböcker och undervisningsmateriel.

“Lärobok i geometrisk konstruktion för de allm. läroverken“ av P. Henriques; övningsblad i akvarellmålning; klotsar av glas och trä; tillämpningsmodeller av trä för linearritning och frihandsteckning; diverse gipser från Tekniska Skolans i Stockholm gipsgjuteri; diverse föremål av glas, porslin, terracotta och lera, järn och trä, husgerådssaker och verktyg; uppstoppade fåglar; pressade växter. “Stockholmsbilder från början av 1900-talet“ av F. Boberg.

Övningskurser.

Realskolan.

- Klass 1, 1 t. Frihandsteckning: inledande övningar; konturteckning av enkla föremål efter förteckning på tavlan; teckning ur minnet; lättare övningar i färgläggning med kriter och vattenfärger.
- Klass 2, 1 t. Frihandsteckning: konturteckning efter enkla husgerådssaker, plana gipser samt växtblad; teckning ur minnet; övningar i färgläggning med vatten- och kritfärger; frivilliga hemritningar.
- Klass 3 a, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning efter föremål ur verkliga livet, ur växt- och djurvärlden samt plana gipser; teckning ur minnet; färgläggning med vatten- och kritfärger och enkel skuggövning. Frivilliga hemritningar.
- Klass 3 b. Lika med 3 a.
- Klass 4, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning såsom i föregående klass; teckning av enkla mönster; övningar i skuggning och färgläggning. Handtryck. Linearritning: förberedande övningar i ritinstrumentens användning; plana geometriska konstruktioner i anslutning till den geometriska kursen.
- Klass 5 a, 2 t. Frihandsteckning: de allmännaste grunderna för perspektivbildens uppkomst; perspektivisk konturteckning och skuggning efter diverse modeller samt efter enkla fristående föremål; färgläggning. — Linearritning: skalor; de första grunderna i projektionsritning, tillämpade på enkla modeller i given skala.
- Klass 5 b. Lika med 5 a.
- Klass 6, 2 t. (gemensamt med Ring I). Kursen lika med första ringens.

Gymnasiet.

- Ring R. I, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning efter enkla föremål jämte lättare skuggning; färgbehandling med akvarellfärger och kriter. — Linearritning: grunderna av projektionsläran med tillämpningar; övningar i ytutbredning.

- Ring L. I, 2 t. Lika med R. I.
- Ring R. II, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning samt skuggning efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; teckning och skuggning efter gipser; färgbehandling med akvarellfärger och kriter. — Linearritning: övningar i ytutbredning samt uppritning av solida kroppars skärningar; tillämpningsövningar.
- Ring L. II, 1 t. Frihandsteckning. (Lika med R. II.)
- Ring R. III, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning jämte färgläggning efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; akvarellmålning; pennteckning i tusch, blyerts och krita. Museistudier. — Linearritning: kortfattad översikt av skugglärans grunder i sammanhang med några enkla rit- och laveringsövningar; fria tillämpningsmodeller.
- Ring L. III B, 1 t. Frihandsteckning. (Lika med R. III.)
- Ring R. IV, 2 t. Frihandsteckning: övningar av samma art som i närmast föregående ring samt dessutom för mera försigkomna lärjungar uppgifter, som avse fortsatta studier. — Linearritning: kortfattad översikt av perspektivlärans grunder jämte ritning efter föremål ur verkligheten.
- Ring L. IV B. (Lika och gemensamt med R. IV). Frihandsteckning.

Frivillig teckning

har ägt rum tre timmar i veckan. Antalet däri deltagande lärjungar utgjorde under höstterminen 71 och under vårterminen 70. Under den frivilliga teckningen hava lärjungarna sysselsatts som under de obligatoriska teckningstimmarna. Handtryck har övats i alla klasser med undantag av klass 1.

11. Undervisning i sång och instrumentalmusik.

A) Musikens teori och sång.

- Sångklass 1 (lärjungar i klass 1). Fred. 8,³⁵—9,⁴⁰, lörd. 12—12,⁴⁵. Elementarsång: allmän musikteori, tonbildnings-, tonträfnings- och taktövningar. Körsång: Normalsångbok av Assar m. fl., koraler.
- Sångklass 2 (lärjungar i klass 2). Fred. 9,⁵⁰—10,³⁵ och lörd. 12,⁵⁵—1,⁴⁰. Elementarsång: lika med sångklass 1. Körsång: lika med sångklass 1.
- Sångklass 3 (lärjungar i klass 3, 4, 5). Tisd. 9,⁵⁰—10,³⁵, fred. 2,⁴⁵—3,³⁰ och lörd. 1,⁵⁰—2,³⁵. Elementarsång: se sångklass 1. Körsång: unisona sånger ur A. Tegnér's "Sjung svenska folk" samt fyrstämmiga sånger ur "Sv. skolkvartetten", samlingar 1 och 2. Denna sångklass har övats på två avdelningar, dels var för sig, dels gemensamt, varvid timantalet dock ej överstigit 2 i veckan för resp. avdelningar.
- Sångklass 4 (lärjungar i kl. 6, ring I, II, III, IV). Tisd. 9,⁵⁰—10,³⁵ samt torsd. 2,⁴⁵—3,³⁰ körövning tillsammans med sångklass 3.
- Sångklasserna 1 och 2 utgöra den lägre köravdelningen, sångklasserna 3 och 4 den högre.

B) Instrumentalmusik

har övats tisd. och onsd. 5,⁴⁵—8 e. m. och torsd. 6,³⁰—8 e. m. Undervisning har meddelats i orgel-, violin-, violoncell- och pianospelning. Bland arbeten, som använts, må nämnas: Lunds orgelharmoniumskola, Lagergrens orgelskola, Hennings violinskola, Etuder av Kayser, Hirsch's violinbibliotek, Klassische Stücke für Violin (Edition Peters), Bocklets och Wolfardts pianoskolor, Czernys etuder, Sonatiner av Clementi m. fl. Vid samspelning ha inövats stycken för flerstämmiga violiner, violoncell, piano och orgelharmonium m. m.

12. Redogörelse angående 1) gymnastik och fäktning, 2) lek och idrott samt 3) simundervisning under läsåret.

1) Gymnastik och fäktning.

1. De manliga lärjungarna hava varit indelade i 4 gymnastikavdelningar och en svagavdelning samt i 3 fäktavdelningar. Fördelningen på de olika avdelningarna har skett klassvis med undantag för svagavdelningen, till vilken avdelats svagare lärjungar från hela läroverket.

De kvinnliga lärjungarna hava bildat en gymnastikavdelning.

2. Övningarna togo sin början under höstterminen den 2 september och under vårterminen den 14 januari samt avslutades under höstterminen den 19 december. Under vårterminen äro de avsedda att avslutas den 7 juni.
3. Under höstterminen hava övningarna icke varit inställda någon gång. Under vårterminen hava två lektioner varit inställda på grund av förfall för gymnastikläraren. Övningarnas inflytande på lärjungarnas kroppsutveckling och hälsotillstånd synes hava varit gott.

2) Lek och idrott.

1. Under den varma årstiden hava gymnastiklektionerna omkring 2 dagar i veckan utbytts mot lek och idrottsövningar i det fria. I de gymnastiska dagövningarna hava lekvarv ibland inlagts.
2. Under skolans fristunder har icke någon ordnad lek eller idrott anordnats.

3) Simundervisningen.

1. Förberedande övningar i simning, s. k. torrsimning, hava varit anordnade i omedelbar anslutning till gymnastikundervisningen inom kl. 1—4.
2. Under september månad hava en del gymnastiklektioner utbytts mot badning ute, varvid simprov avlagts av simkunniga.
3. Särskilda skolbad hava icke varit anordnade. Obligatorisk duschning har dock ägt rum i anslutning till gymnastiklektionerna i regeln en gång i veckan med varje avdelning.

13. Undervisning i träslöjd,

som ägt rum i Slöjd- och Tekniska Skolans lokal, har under året meddelats åt lärjungar i klasserna 1—5, fördelade på 3 grupper med 2 timmar i veckan. Antalet deltagare har under höstterminen varit 45, under vårterminen 46.

Vid slöjdundervisningen, som bedrivits efter Nääs-metoden, har följts Nääs nya modellserie för pedagogisk snickerislöjd, omfattande 33 nummer med 45 parallellnummer, mellan vilka lärjungarna själva fått välja.

I klasserna 1 och 2 hava lärjungarna övats i att förfärdiga enklare föremål av trä utan sammansättningar eller med mycket lätta sådana, såsom spikning, skruvning eller plattning. Undervisning har meddelats om härtill behövligen verktygs riktiga användning och vård.

I övriga avdelningar hava lärjungarna övats i att tillverka enklare föremål av trä med något svårare sammansättningar, såsom sinkning, gradning, tappning och slitsning samt lättare svarvning och nitning. Undervisning angående skärpning av verktyg samt dessas användning och skötsel har även meddelats.

Avgift för materiel har utgått med 1,75 kr. per termin och lärjunge. Läroverket har för verktygsslitning under arbetsåret erlagt 60 kr.

Slöjdlärares arvode har utgått enl. K. Kung. den 28 maj 1926 (Sv. Förf. s. 139). Bidrag till slöjdundervisningen har i övrigt icke åtnjutits.

14. Frivilliga självstudier under sommarferierna hava icke redovisats. Ang. förslag till sådana se tillägg!

15. Under året har konfirmationsundervisning meddelats av lektor Steen åt 31 lärjungar under tiden 24 sept.—24 mars, 1 à 2 timmar i veckan.

B. Lärarna.

16. Redogörelse för lärarnas tjänsteåligganden under höstterminen 1927.

Rektor *E. M. Lundberg*, Fil. D.
 Matematik i L. II ..... 4 t.
 ” i R. I..... 7 ”
 Fysik i L. II... ..... 1 ” 12 t.
 Matematiska skripta i L. II och R. I.

Lektor *J. R. Brieskorn*, Fil. D.
 Modersmålet i L. IV ..... 3 t.
 ” i R. III ..... 3 ”
 Historia i R. IV ..... 3 ”
 ” i L. IV ..... 3 ”
 ” i R. III ..... 3 ”
 ” i L. III ..... 3 ”
 ” i R. II ..... 3 ” 21 t.
 Svenska skripta i L. IV och R. III.
 Klassföreståndare i R. III.

Lektor *H. Steen*, Teol. D.
 Kristendom i R. IV ..... 2 t.

Kristendom i R. III..... 2 t.
 ” i L. III..... 2 ”
 ” i R. II ..... 2 ”
 ” i L. II ..... 2 ”
 Grekiska i L. III..... 7 ”
 Fil. proped. i R. IV ..... 1 ”
 ” ” i L. IV ..... 1 ”
 ” ” i R. III ..... 1 ”
 ” ” i L. III ..... 1 ” 21 t.
 Morgonbön 2 dagar i veckan.

Lektor *H. Armini*, Fil. D.
 Latin i L. IV ..... 6 t.
 ” i L. II..... 6 ”
 Grekiska i L. IV..... 7 ”
 Historia i 2 ..... 3 ” 22 t.
 Latinska skripta i L. IV och L. II.
 Klassföreståndare i L. IV:

Lektor *C. F. S. Munthe*, Fil. D.

Matematik i L. III	4 t.
” i 5 a	4 ”
Fysik i L. III	2 ”
” i R. II	2 ”
” i R. I	3 ”
” i 5 a	1 ”
” i 4	2 ”
Friv. lab. i fysik i R. II	1 ”
” ” ” ” i 4	2 ” = 21 t.
Matematiska skripta i L. III.	
Klassföreståndare i 5 a.	
Förestår fysiska institutionen.	

Lektor *K. R. Sterner*, Fil. D.

Biologi i R. III	2 t.
” i L. III	2 ”
” i R. II	2 ”
” i L. II	2 ”
” i I	1 ”
” i 5 a	2 ”
” i 2	2 ”
Kemi i R. IV	2 ”
” i R. III	2 ”
” i R. II	2 ”
Friv. labor. i biologi i R. II	1 ”
” ” ” ” ” L. II	1 ”
Friv. labor. i kemi i R. III ..	1 ” = 22 t.
Förestår biolog. o. kemiska institutionerna.	

Vik. Lektor *I. V. Reimers*, Fil. M.

Tyska i L. III	2 t.
” i L. II	2 ”
Engelska i L. II	2 ”
” i 6	4 ”
Franska i R. IV	4 ”
” i R. II	4 ”
” i 5	3 ” = 21 t.
Tyska skripta i L. III och L. II.	
Engelska skripta i 6.	
Klassföreståndare i L. II.	

Adjunkt *K. J. F. Sjögren*, Fil. K.

Matematik i 5 b	4 t.
-----------------------	------

Matematik i 3 a	5 t.
Biologi i R. IV	1 ”
” i L. IV	1 ”
” i 6	2 ”
” i 5 b	2 ”
” i 4	1 ”
” i 3 a	2 ”
” i 3 b	2 ”
Kemi i 5 a	2 ”
” i 5 b	2 ”
Friv. labor. i kemi i 5 a	1 ”
” ” ” ” i 5 b	1 ” = 26 t.
Klassföreståndare i 5 b.	
Läroverkets bibliotekarie.	

Adjunkt *C. B. V. Nilsson*, Fil. K.

Modersmålet i R. II	2 t.
Tyska i R. IV	2 ”
” i R. III	2 ”
” i R. II	2 ”
” i I	2 ”
Engelska i L. III	2 ”
Franska i L. II	5 ”
” i 6	3 ” = 20 t.
Svenska skripta i R. II.	
Tyska skripta i R. IV, R. III, R. II och I.	

Adjunkt *P. S. Carlsson*, Fil. K.

Modersmålet i L. II	2 t.
” i I	3 ”
Historia i 6	4 ”
” i 5 a	3 ”
Geografi i R. II	1 ”
” i I	2 ”
” i 6	2 ”
” i 3 a	2 ”
” i 3 b	2 ” = 21 t.
Svenska skripta i L. II och I.	
Klassföreståndare i 6.	

Adjunkt *N. A. Urelius*, Fil. M.

Matematik i R. IV	6 t.
” i L. I	5 ”
Fysik i R. IV	3 ”

Fysik i L. I	2 t.
” i 6	2 ”
” i 5 b	1 ”
Kemi i R. I	2 ”
” i 6	1 ” — 22 t.
Matematiska skripta i R. IV och L. I.	
Fysikaliska skripta i R. IV.	
Klassföreståndare i R. IV.	
Rektors skrivbiträde.	

Adjunkt <i>E. T. Väring</i> , Fil. och Teol. K.	
Kristendom i L. IV	2 t.
” i I	2 ”
” i 6	2 ”
” i 5 a	2 ”
” i 4	2 ”
” i 3 b	3 ”
” i 1	3 ”
Modersmålet i 5 a	3 ”
” i 5 b	3 ”
Historia i 3 b	3 ” — 25 t.
Svenska skripta i 5 a och 5 b.	
Morgonbön 2 dagar i veckan.	

Adjunkt <i>O. Rydholm</i> , Fil. M.	
Modersmålet i 4	4 t.
Latin i L. III	6 ”
” i L. I	6 ”
Historia i L. II	3 ”
” i 5 b	3 ” — 22 t.
Svenska skripta i 4.	
Latinska skripta i L. III.	
Klassföreståndare i L. III.	

Adjunkt <i>N. S. Olsson</i> , Fil. M.	
Matematik i L. IV	5 t.
” i R. II	6 ”
” i 6	5 ”
” i 1	4 ”
Fysik i L. IV	2 ” — 22 t.
Matematiska skripta i L. IV och R. II.	
Klassföreståndare i R. II.	

Vik. adjunkt <i>J. W. R. H. Sundell</i> , Fil. M., pr.	
Modersmålet i 3 a	6 t.
Tyska i 5 a	4 ”
” i 3 a	6 ”
Engelska i 5 a	5 ”
” i 4	5 ” — 26 t.
Tyska skripta i 5 a.	
Klassföreståndare i 3 a.	

Extralärare <i>K. B. Viberg</i> , Fil. M., pr.	
Matematik i R. III	6 t.
” i 4	5 ”
” i 3 b	5 ”
” i 2	5 ”
Fysik i R. III	4 ”
Friv. labor. i fysik i R. III..	1 ” — 26 t.
Matematiska skripta i R. III.	
Fysikaliska skripta i R. III.	
Klassföreståndare i 4.	

Extralärare <i>N. M. Månsson</i> , Fil. M., pr.	
Modersmålet i R. IV	3 t.
” i L. III	3 ”
Tyska i L. IV	2 ”
Engelska i R. IV	4 ”
” i L. IV	2 ”
” i L. I	2 ”
” i 5 b	5 ” — 21 t.
Svenska skripta i R. IV och L. III.	
Tyska skripta i L. IV.	
Engelska skripta i R. IV.	
Klassföreståndare i L. I.	

Extralärare <i>G. B. Gustafsson</i> , Fil. M., pr.	
Modersmålet i 3 b	6 t.
Tyska i 6	3 ”
” i 5 b	4 ”
” i 4	4 ”
” i 3 b	6 ”
Geografi i 5 a	2 ”
” i 5 b	2 ” — 27 t.
Tyska skripta i 6, 5 b och 4.	
Klassföreståndare i 3 b.	

Extralärare *K. O. Andersson*, Fil. L., pr.

Modersmålet i 6	3 t.
” i 1	5 ”
Tyska i 1	6 ”
Historia i I	3 ”
” i 4	3 ”
Geografi i L. II	1 ”
” i 4	2 ”
” i 1	2 ”
Biologi i 1	2 ” = 27 t.
Svenska skripta i 6.	
Klassföreståndare i 1.	

Extralärare *Karen Möller-Sobel*, Fil. M., pr.

Engelska i R. III	2 t.
” i R. II	3 ”
” i R. I	3 ”
Franska i L. IV	5 ”
” i R. III	4 ”
” i L. III	5 ” = 22 t.
Engelska skripta R. III, R. II och R. I.	
Klassföreståndare i R. I.	

Extralärare *Martin Hugo Christiansson*,
Teol. K.

Kristendom i 5 b	2 t.
” i 3 a	3 ”

17. Tjänstledighet

har åtnjutits:
av adjunkten E. T. Våring från den 19 september till 19 november för sjukdom,
av utn. lektorn N. J. Wahlén från 1 november till läsårets slut för fortsatt tjänstgöring vid samskolan i Skellefteå.

Semester åtnjöts av rektor E. M. Lundberg fr. o. m. den 20 juni t. o. m. den 3 augusti.

18. Förordnade

hava varit:
adjunkten N. A. Urelius från den 20 juni till den 3 augusti såsom vik. rektor,
adjunkten I. V. Reimers från höstterminens början till 31 oktober såsom vikarie å ledig tjänst samt från den 1 november till läsårets slut såsom vikarie för utn. lektorn N. J. Wahlén,

fil. mag. J. W. R. H. Sundell under hela läsåret såsom vikarie för adjunkten I. V. Reimers,

fil. mag. K. B. Viberg, N. M. Månsson, G. B. Gustafsson och Karen Möller-Sobel, fil. lic. K. O. Andersson samt teol. kand. M. H. Christiansson under hela läsåret såsom extralärare,

Kristendom i 2	3 t.
Modersmålet i 2	5 ”
Tyska i 2	6 ”
Historia i 3 a	3 ”
” i 1	2 ”
Geografi i 2	2 ” = 26 t.
Morgonbön 2 dagar i veckan.	
Klassföreståndare i 2.	

Teckningslärare *A. Kr. Edström*.

Teckning	25 t.
Välskrivning	6 ” = 31 t.

Musiklärare *E. N. Ullman*.

Musikens teori och sång	8 t.
Instrumentalmusik	8 ” = 16 t.

Gymnastiklärare *A. Hj. Elfman*.

Pedagogisk gymnastik	18 t.
Fäktning	3 ” = 21 t.

Ex. gymnastikläraren *Gerda Ch. Åstrand*.

Gymnastik med läroverkets kvinnliga lärjungar	4 t. = 4 t.
---	-------------

Slöjdlärare *E. Tössberg*.

Pedagogisk slöjd	6 t. = 6 t.
------------------	-------------

·fil. dr J. Kjellström från den 19 september till den 19 november såsom vikarie för adjunkten E. T. Våring,
 slöjdläraren E. Tössberg under läsåret såsom slöjdlärare,
 teckningslärinnan Anna Kristina Edström under läsåret såsom rektors biträde i fråga om läroverkets kvinnliga lärjungar,
 ex. gymnastiklärarinnan Gerda Ch. Åstrand under läsåret såsom gymnastiklärare för läroverkets kvinnliga lärjungar.

Tillägg till förra årsredogörelsen:

Fil. mag. Karen Möller-Sobel var förordnad såsom vikarie å efter lektor Svartengren ledig tjänst från 1 juni till vårterminens slut.

19. Under tiden 1 maj 1927 t. o. m. 30 april 1928 har från läroverket avgått lektorn T. H. Svartengren, som den 12 maj 1927 utnämndes att från den 1 juni samma år vara lektor vid h. a. läroverket i Norrköping.

Med lektor Svartengren har läroverket förlorat icke endast en kunskapsrik, samvetgrann och duktig lärare, som vetat bibringa sina lärjungar bokliga kunskaper, utan också en lärare, som utanför skolan tagit sig an ungdomen och som förstått hos dem väcka lust och intresse för ett härdande och stärkande friluftsliv.

Till det tack, som härmed bringas lektor Svartengren för hans egentliga lärargärning härstädes, fogas ett särskilt sådant för det oöverträffliga sätt på vilket han organiserat och lett de påskfärder till de jämtländska fjällen, som företagits från detta läroverk. Forna kolleger tacka dessutom för gott kamratskap och önska lektor Svartengren lycka och välgång på det nya verksamhetsområdet.

Till innehavare av den lektorstjänst i engelska och franska, som på grund av lektor Svartengrens transport blev ledig den 1 juni 1927 utnämndes den 7 oktober samma år fil. doktorn N. J. Wahlén.

Lektor Wahlén har om sig lämnat följande biografiska uppgifter:

Nils Johan Wahlén är född den 19 september 1883 i Skinnskattebergs församling av Västmanlands län. Föräldrar: filosofie jubeldoktorn, rektor C. J. M. Wahlén och hans hustru Cecilia Wulff. Studentexamen vid Västerås h. a. läroverk 1903; fil. mag., Uppsala 1913; fil. lic., Göteborgs Högskola, 1921; disputerade för doktorsgraden i Göteborg 1925; promoverades samma år. Provårskurs vid Norra latinläroverket i Stockholm 1915. Tjänstgöring: vik. adj. vid h. allm. läroverket i Umeå 1913—1914 och vid h. allm. läroverket i Örebro h. t. 1914; e. o. lektor vid kommunala gymnasiet i Uddevalla 1922—23; ord. adjunkt vid Skellefteå samskola från 1924; lektor vid h. allm. läroverket i Vänersborg från 1 november 1927.

Gift 1926 med Märta Bergström, dotter till generallöjtnant E. W. Bergström och hans hustru, född Joachimsson. Barn: N. E. Vera (adopt.), född 1924; Nils Erik, född 1928.

Skrift: *The Old English Impersonalia*, I (gr. avh.), Göteborg 1925. Resor: till England 1906, till Frankrike 1911.

20. Den 1 maj 1928 var ingen tjänst ledig vid läroverket.

21. —

C. Lärjungarna.

22. Lärjungarnas antal.

		1	2	3	4	5	6	7			8	9	10	11	12	13	14			
		H ö s t t e r m i n e n							V å r t e r m i n e n											
Klasser och ringar	Närvarande lärjungar								Klasser och ringar	Närvarande lärjungar										
	Real- skolan	Gymnasiet						Från- va- ran- de lär- jung- ar		Real- skolan	Gymnasiet						Från- va- ran- de lär- jung- ar			
		Real- linjen	Latinlinjen				S:ma när- va- ran- de				Real- linjen	Latinlinjen				S:ma när- va- ran- de				
			utan gre- kiska	med gre- kiska	g.	fl.						utan gre- kiska	med gre- kiska	g.	fl.					
1	25						25		1	25						25				
2	36						36	1	2	34						34				
3 a	24						24		3 a	24						24				
3 b	24						24		3 b	24						24				
4	35						35		4	33						33				
5 a	22						22		5 a	20						20				
5 b	22						22		5 b	20						20				
6	6						6		6	5						5				
I	—	12	1	10	3		26		I	—	12	1	10	2		25				
II	—	17	2	15	7		41	1	II	—	17	2	14	7		40				
III	—	15		20	2	5	2	44	1	III	—	14		20	2	6	2	44		
IV	—	20		8	6	6	9	49		IV	—	20		8	6	5	9	48		
Summa	194	64	3	53	18	11	11	354	2	1	Summa	185	63	3	52	17	11	11	342	

Anm. g. — gossar, fl. — flickor.

23. —

23. —

24. —

26. —

27. Antal i teckning, musik, gymnastik och fäktning deltagande lärjungar höstterminen 1927.

Klasser och ringar	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Antal närvarande lärjungar		Teckning						Musik				Gymnastik och fäktning					
			Antal lärjungar, som deltagit i						Antal lärjungar, som undervisats i				Antal lärjungar, som undervisats i					
			obligatorisk		friv. och därjämte obligatorisk		endast frivillig		musikens teori och sång		instrumental musik		gymnastik		fäktning			
		g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	
1	25	—	25	—	5	—	—	—	25	—	—	—	25	—	—	—	—	
2	36	—	36	—	19	—	—	—	27	—	8	—	35	—	—	—	—	
3	48	—	48	—	11	—	—	—	27	—	6	—	44	—	—	—	—	
4	35	—	35	—	7	—	—	—	18	—	8	—	32	—	—	—	—	
5	44	—	33	—	1	—	—	—	15	—	9	—	44	—	—	—	—	
6	6	—	5	—	—	—	—	—	—	—	2	—	6	—	—	—	—	
I	22	4	22	4	4	4	—	—	1	3	1	1	21	4	21	—	—	
II	32	9	31	9	8	2	—	—	6	3	3	2	32	8	31	—	—	
III	40	4	20	2	2	1	—	1	14	3	4	—	39	4	33	—	—	
IV	34	15	19	3	5	—	—	1	15	6	8	—	30	10	—	—	—	
Realskolan.....	194	—	182	—	43	—	—	—	112	—	33	—	186	—	—	—	—	
Realgymnasiet ...	64	3	58	3	13	2	—	—	15	1	8	—	62	3	42	—	—	
Latingymnasiet A.	11	11	—	—	—	—	—	2	4	5	3	—	9	8	4	—	—	
„ B.	53	18	34	15	6	5	—	—	17	9	5	3	51	15	39	—	—	
Summa	322	32	254	18	62	7	—	2	148	15	49	3	308	26	85	—	—	

Antal i frivillig undervisning i läsåmnena deltagande lärjungar.

Klasser och ringar	1		2		3		4		5		6		7		8		9	
	Höstterminen 1926										Vårterminen 1927							
	Frivillig franska		Frivilliga laborationsövningar i								Frivillig franska		Frivilliga laborationsövningar i					
			fysik		kemi		biologi		fysik				kemi		biologi			
		g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	
Klass 4	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	
„ 5	25	—	—	—	44	—	—	—	—	15	—	—	—	40	—	—	—	
„ 6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
Ring R. II	—	—	15	2	—	—	17	2	—	—	15	2	—	—	17	2	—	
„ L. II	—	—	—	—	—	—	15	7	—	—	—	—	—	—	14	7	—	
„ R. III	—	—	13	—	15	—	—	—	—	—	13	—	13	—	—	—	—	
Summa	26	—	63	2	59	—	32	9	16	—	61	2	53	—	31	9	—	

Av de lärjungar, som deltaga i den frivilliga undervisningen i franska, hava i klass 5 under höstterminen 11, under vårterminen 5 lärjungar samt i klass 6 en lärjunge begagnat sig av rätten till befrielse från undervisningen i teckning.

Anm. g. gossar; fl. flickor.

29. Tid för hemarbetet.

	Kl. 1 Kl. 2 Kl. 3 Kl. 4 Kl. 5 Kl. 6						Ring R. I		Ring L. I		Ring R. II		Ring L. II		Ring R. III		Ring L. III		Ring R. IV		Ring L. IV		
							g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	g.	fl.	
Antal ämnen med hemläxor till måndag.....	—	—	—	2	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	4	—	3	3	4	—	3	3	
Antal ämnen med hemläxor till övriga dagar	2	2—3	2—3	2—3	3—4	3—4	3—4	3—4	3—4	3—4	3—4	4—5	4—5	3—5	3—5	4—5	—	4—5	4—5	4—5	—	4—5	4—5
Överläsningstid pr vecka	5 t. 5 m.	5 t. 29 m.	6 t.	7 t. 10 m.	9 t. 45 m.	16 t.	12 t. 19 m.	11 t.	12 t. 20 m.	10 t. 30 m.	12 t. 13 m.	12 t. 35 m.	15 t. 28 m.	16 t. 11 m.	18 t.	—	14 t. 45 m.	16 t. 15 m.	27 t. 15 m.	—	25 t. 50 m.	23 t. 40 m.	
Tid för utarbetande i hemmet av ett skriftligt arbete i																							
modersmålet.....	—	—	—	3 t. 25 m.	3 t. 20 m.	3 t. 50 m.	3 t. 55 m.	3 t. 50 m.	4 t. 40 m.	4 t.	4 t. 15 m.	4 t.	4 t. 50 m.	4 t. 15 m.	6 t.	—	6 t. 15 m.	6 t. 20 m.	—	7 t. 10 m.	7 t. 40 m.	—	—
latin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 t. 45 m.	4 t. 50 m.	—	—	4 t. 25 m.	5 t. 35 m.	—	—	5 t. 10 m.	5 t.	
tyska	—	—	—	2 t. 55 m.	2 t. 45 m.	3 t. 25 m.	2 t. 35 m.	2 t. 5 m.	2 t. 25 m.	2 t. 30 m.	2 t. 55 m.	3 t.	3 t. 17 m.	3 t. 1 m.	2 t. 30 m.	—	3 t. 5 m.	3 t. 50 m.	3 t.	—	2 t. 50 m.	2 t. 45 m.	
engelska	—	—	—	—	—	2 t. 45 m.	2 t.	1 t. 50 m.	—	—	2 t. 50 m.	3 t.	—	—	2 t. 30 m.	—	—	—	2 t. 45 m.	—	—	—	
matematik	—	—	—	—	—	—	3 t. 37 m.	3 t. 15 m.	4 t. 7 m.	4 t.	4 t. 5 m.	4 t. 15 m.	4 t. 12 m.	3 t. 54 m.	6 t.	—	5 t. 10 m.	5 t. 45 m.	5 t. 10 m.	—	4 t. 15 m.	4 t. 45 m.	
fysik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 t. 30 m.	—	—	—	4 t. 55 m.	—	—	—	

Anm. g. gossar, fl. flickor.

30. —

31. —

32. —

33. Förteckning över de lärjungar, som efter att hava genomgått läroverkets 6:te klass under kalenderåret 1927 avlagt godkänd realskoleexamen:

a) under vårterminen:

Bergman, Oskar Georg Daniel ..... till folkskoleseminarium,
Claesson, Karl Harald Yngve ..... utan att dylik uppgift lämnats,
Dillberg, Olof ..... till kontorsverksamhet,
Erasmie, Sten Erik Otto Vilhelm ..... „ teknisk elementarskola,
Frändén, Torsten Olof ..... „ sjömansyrket,
Isaksson, Stig Gustaf ..... „ landstatstjänst,
Therquist, Ole Anton ..... „ handel,
Werner, Karl Olof ..... „ kontorsverksamhet,
Viktorin, Olof Frithiof ..... utan att dylik uppgift lämnats.

b) under höstterminen:

Ingen.

34. Förteckning över de lärjungar, som efter att hava genomgått läroverkets fjärde ring kalenderåret 1927 avlagt godkänd studentexamen.

a) under vårterminen:

Å realgymnasium:

Afzelius, Ivar Axel ..... till Stockholms Högskola (mat.-
 naturvetensk. avd.),
Aulin, Lars Torsten ..... „ militäryrket,
Frykholm, Lars Birger ..... „ Uppsala Universitet (fil. fak.),
Johansson, Nils Evert ..... „ Chalmers Tekniska Institut,
Johansson, Åke Fredrik ..... utan att dylik uppgift lämnats,
Lindström, Allan Karl Magnus ..... till Chalmers Tekniska Institut,
Madsén, Helge Per Olof ..... „ Uppsala Universitet (fil. fak.),
Olsson, Sven Harald ..... utan att dylik uppgift lämnats,
Stenström, David Emanuel ..... till apotekaryrket,
Stenström, Martin Daniel ..... „ „
Westhall, Sam Kurt Ivar ..... „ Uppsala Universitet (jur. fak.),
Clarín, Birgit Maria ..... utan att dylik uppgift lämnats.

Å latingymnasium A:

Carlberg, Ernst ..... till Lunds Universitet (teol. fak.),
Hildebrand, Bror Emil ..... „ Stockholms Högskola (stats-
 och rättsvetensk. avdeln.),
Härnelius, Ragnar Emanuel ..... „ Göteborgs Högskola,
Andersson, Alice Margareta ..... utan att dylik uppgift lämnats,
Clarín, Astrid Lisa ..... „ „ „ „ „

Å latingymnasium B:

<i>Afzelius, Lars Petter</i>	till Stockholms Högskola (stats- och rättsvetensk. avdeln.)
<i>Bergmark, Johan Olof Herman</i>	„ Uppsala Universitet (fil. fak.),
<i>Cavalli-Björkman, Leif Erik</i>	„ „ „ (med. fak.),
<i>Colleen, Sven Gustaf Adolf</i>	„ „ „ (jur. fak.),
<i>Dahlström, Knut Waldemar</i>	utan att dylik uppgift lämnats,
<i>Edner, Karl Olof Johan</i>	till Uppsala Universitet (fil. fak.),
<i>Hallerfors, Nils Martin</i>	„ lantbruk,
<i>Hedén, Nils Allan</i>	„ kontorsverksamhet,
<i>Jakobsson, John Matteus</i>	„ folkskoleseminarium,
<i>Taube, Karl Fredrik Berendt</i>	„ militäryrket,
<i>Tunqvist, John Torsten</i>	„ Gymnastiska Centralinstitutet,
<i>Danieli, Margit Edla</i>	„ Uppsala Universitet (med. fak.),
<i>Karlén, Inga Lisa</i>	„ Handelshögskolan i Göteborg,
<i>Nilsson, Kerstin Sofia</i>	„ „ „
<i>Rommel, Dagmar Margareta</i>	„ „ „

b) under höstterminen:

Å latingymnasium A:

<i>Næslund, Stig Johan</i>	till apotekaryrket.
----------------------------------	---------------------

35. Förteckning över de lärjungar, som i övrigt och utan att hava avlagt real-
skol- eller studentexamen under kalenderåret 1927 hava avgått från läroverket.

a) under vårterminen och därpå följande mellantermin:

Ring R. IV.

<i>Wallmark, Folke Alfred</i>	utan att dylik uppgift lämnats,
-------------------------------------	---------------------------------

Ring L. IV.

<i>Lagerqvist, Nils Engelbrekt</i>	„ „ „ „ „
<i>Malmqvist, Per Hugo</i>	till handel.

Ring R. III.

<i>Kling, Nils Gustaf Herbert</i>	till enskild läroanstalt,
<i>Lidholm, Ivar Hjalmar</i>	„ lantbruk,
<i>Lundvik, Rolf Åke Georgsson</i>	„ teknisk skola,
<i>Kolthoff, Ulla Hulda</i>	„ kontorsverksamhet,

Ring L. III.

<i>Frykholm, Nils Olof</i>	till försäkringsverksamhet,
<i>Hartwig, Per Åke</i>	utan att dylik uppgift lämnats.

Ring R. II.

<i>Rosén, Uno Harald</i>	till Chalmers Tekniska Institut,
<i>Rothman, Karl Tage Vilhelm</i>	„ annat allmänt läroverk,
<i>Westergren, Georg Vilhelm</i>	„ fabriksrörelse.

Ring L. II.

<i>Axelli, Stig Erik Viktor</i>	till sjömansyrket,
<i>Berglund, Folke Henrik</i>	” ”
<i>Andersson, Karin Linnéa</i>	utan att dylik uppgift lämnats.

Ring R. I.

<i>Hellstrand, Gösta Hjalmar</i>	till annat allmänt läroverk.
--	------------------------------

Ring L. I.

<i>Eneström, Per Ludvig</i>	till lantmannaskola,
-----------------------------------	----------------------

Klass 6.

<i>Afzelius, Per Gustaf</i>	vann vid början av h. t. 1927 ånyo inträde i härvarande läroverk.
<i>Lind, Gunnar Albert</i>	utan att dylik uppgift lämnats.

Klass 4.

<i>Atterbom, Per Axel Amadeus</i>	till annat allmänt läroverk,
<i>Stigen, Folke Stigen Wald:son</i>	” ” ” ”

Klass 2.

<i>Sjöling, Bo Gustaf Oskar Holger</i>	till kommunal mellanskola,
<i>Sjöling, Stig Lennart Oskar Stefan</i>	” ” ” ”
<i>Wiechel, Hugo Knut Gustaf</i>	” annat allmänt läroverk.

Klass 1.

<i>Afzelius, Hans Gunnar</i>	till enskild läroanstalt.
------------------------------------	---------------------------

b) under höstterminen och därpå följande mellantermin:

Ring R. III.

<i>Weinstock, William</i>	till journalistyrket.
---------------------------------	-----------------------

Ring L. II.

<i>Pehrsson, Sven Erik</i>	till handelsgymnasium.
----------------------------------	------------------------

Klass 5.

<i>Halldin, Birger Hjalmar Eugén</i>	till fabriksrörelse,
<i>Skoog, Oskar Evert Alexander</i>	” annat allmänt läroverk.

Klass 4.

<i>Efraimsson, Aron Reinhold</i>	till annat allmänt läroverk.
<i>Efraimsson, Tor Carl Axel</i>	” ” ” ”

Klass 2.

<i>Efraimsson, Sture Rolf Vilhelm</i>	till annat allmänt läroverk,
<i>Rutbäck, Harald Oskar Arvid</i>	” ” ” ”
<i>Stuart, Jacob Bertilsson</i>	” ” ” ”

36. Under budgetåret 1 juli 1926—30 juni 1927 hava till lärjungarna utdelats såsom:

Stipendier	Kr. 2,515: —
Premier och understöd	” 558: 20

Summa Kr. 3,073: 20

37. —

D. Ur skollivet.

38. Under tiden 4—12 juli 1927 företogo 13 gossar och 8 flickor från läroverket under ledning av adjunkten Sjögren och gymnastiklärarinnan fru Åstrand en skolresa till Jämtland, varvid Östersund, Undersåker, Åre, Tännforsen, Enafors, Handöl och Storlien besöktes. Under uppehållet i Jämtland voro samtliga förslagda å det s. k. tåghemmet. Kostnaden för resa, inkvartering, bil- och båtfärder uppgick till 53 kr. 18 öre per lärjunge.

För att möjliggöra deltagande även för mindre bemedlade lärjungar hade under lektor Brieskorns ledning å härvarande teater uppförts ett sällskapsspektakel, vilket gav en nettobehållning av 210 kr. 87 öre. Som Svenska Turistföreningen beviljat ett anslag av 75 kr. och av för ändamålet tillgängliga andra medel kunde tagas 10 kr. 38 öre, behövde lärjungarna själva endast tillskjuta belopp varierande mellan 20 och 50 kronor.

Fyra mindre skolresor hava företagits under läsåret: två med lärjungarna i ring III till Trollhättan (R. III den 10 och L. III den 16 maj) för beseende av Trollhätte kraftverk samt två med eleverna i ring II till Vargöns pappersbruk (R. II den 6 december, L. II den 16 maj) för studium av papperstillverkningen.

Dessutom hava lärjungarna i ring R. II besökt stadens gasverk och lärjungarna i ring III röntgenavdelningen å stadens lasarett.

Den i förra årsredogörelsen omnämnda skolsparkasseverksamheten har under läsåret fortsatts och omfattat klasserna 1, 2, 3 a, 3 b, 4 och 5 b. Lärjungarna hava i regel en gång i veckan inlagt sina sparpengar i bössorna, insättning i banken har skett en gång i månaden. Sammanlagt har under tiden 2 maj 1927 till 14 maj 1928 insatts 2,262 kr. 36 öre (230 kr. 66 öre av kl. 1; 371 kr. 90 öre av kl. 2; 658 kr. 4 öre av kl. 3 a; 231 kr. 14 öre av kl. 3 b; 513 kr. 56 öre av kl. 4 och 257 kr. 6 öre av kl. 5 b). För samtliga lärjungarna utgör kapitalbehållning f. n. 3,926 kr. 24 öre, varav Sparbanken såsom s. k. sparprenie tillskjutit 183 kr. 94 öre.

Den 6 juni 1927 (annandag pingst) högtidlighölls Svenska Flaggans Dag å stadens torg med regementsmusik, sång samt tal av folkskolinspektör D. Andersson. Trots det att deltagandet var frivilligt, deltog de flesta av läroverkets lärjungar i högtidligheten.

Vid morgonbönen den 6 november erinrade bönförrättaren med några ord om dagens betydelse.

Vid läroverket finnas 5 lärjungeföreningar: 1) Gymnasistföreningen Runa med 52 medlemmar. 2) Vänersborgs läroverks idrottsförening med 98 medlemmar. 3) Naturvetenskapliga gymnasistföreningen med 24 medlemmar. 4) Scouterna med 30 medlemmar. 5) Vänersborgs landstormsförenings ungdomsavdelning med 35 medlemmar.

E. Boksamlingar och undervisningsmaterieil.

39. Läroverkets bibliotek

har under tiden $\frac{1}{5}$ 1927— $\frac{30}{4}$ 1928 vunnit följande tillökning:

a) genom *gåvor*:

Av K. Skolöverstyrelsen eller annan statsmyndighet:

Accessionskatalog för Sveriges offentliga bibliotek 41 (1926). Nordisk tidskrift

för bok- och bibliotekväsen 14 (1926). Katalog över böcker, som folk- och skolbibliotek erhålla i statsbidrag. Grundkatalog 2. Tillägg 2. Bilder av märkligare föremål i livrustkammaren. Årsböcker i svensk undervisningshistoria, 20 och 22. 15 st. redogörelser för danska läroböcker. Samlingar, utg. av Sv. fornskriftsällskapet, 2 häften. Nysvenska studier. Statsliggare för budgetåret 1927—1928. Svensk författningssamling. Nordisk statistisk tidskrift 5 (1926): 2—4 och 6 (1927): 1—3. Sveriges officiella statistik, 4 vol. Willesen, Matematik for det sproglige Gymnasium. Fauna och Flora, 1927: 1—5. Svensk botanisk tidskrift, 20: 4 och 21: 1—2. Svenska Linnésällskapets årsskrift 1927. Sveriges Natur 1927. Tidskrift för hembygdsvård 1927: 1—4. Rosenius, Sveriges fåglar och fågelbon, h. 76—79. Meddelanden från statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, 9 häften.

Av K. Vetenskapsakademien: Årsbok 1927. Arkiv för matematik, astronomi och fysik, bd 20: 1—2. Lönnberg, Fjällrävstammen i Sverige 1926. Andrén, Beskrivning till kartan över Hamra nationalpark år 1926.

Av resp. förläggare: Svenska författare i urval nr 9. Gustafsson, Svensk ordlista. Gustafsson, Skiljeteckenslära. Gustafsson, Övningsbok till skiljeteckenslära. Holmström—Ingers, Den svenska sången. Laurin, Dansk och norsk läsning. Mjöberg, Svensk litteraturhistoria. Warburg och Montelius, Svensk litteraturhistoria. Bokelund, Tyska stilar, ser. C: III. Bokelund och Rodhe, Tyska översättningsövningar. Deutsches Dichterbuch. Gerring, Tysk nybörjarebok. Herrmann, Der Guckkasten und andere Erzählungen. Malmberg, Tyska homonymer. Lindkvist, Urval bland de i studentexamen förelagda skriftliga uppgifterna i engelska. Malmberg och Sällberg, Engelska homonymer. Mannfelt, Engelsk nybörjarebok. Uhrström, Andra årets engelska. Uhrström, Jolly English. Collin och Malmberg, Franska homonymer. Merimée, Colomba. Brandt, Slesvig-Holstens Historie i Grundrids. Oterdahl, Grekiska sagor. Svedelius, Bygd och folk. Bågman, Stereometri för realgymnasiet. Hagren, Planimetri och stereometri. Jonsson, Ekvationer och algebra II. Olson, Algebra och planimetri för gymnasiet. Olson, Funktionslära för latینگymnasiet. Starck, Kvalitativ kemisk analys. Lindman, Illustrerad skol- och exkursionsflora.

Av resp. författare eller utgivare: Svenska flaggans dag 1916—1922. Västgötanation i Uppsala 1912—1926. Svartengren, The feminine gender for inanimate things in anglo-american. Nyström, Polen förr och nu. Skolresor i Norden. Svartengren, Intressanta kanotleder i södra och mellersta Sverige. Svartengren, Turistliv och kanadensiska kanoter. Present-day Japan. Globen. Moderna språk. Svensk skolfilm och bildningsfilm. Tidskrift i gymnastik. Svenskt turistväsen. Elfsborgs läns annonsblad. Länstidningen i Vänersborg.

Av Sveriges geologiska undersökning: Svedmark, Halle- och Hunnebergs trapp.

Av lektor H. Armini: Wiman, Textkritiska studier till Apuleius.

Av herr James Sjöstrand: Dukes, Red Dusk and the Morrow Adventures and Investigations in red Russia.

Av studeranden P. H. Malmqvist: Bäckström, Carl XIII:s och Carl XIV Johans historia, Hellström, Kulturfaktorn. Locker, Orgelstämmorna och deras klangfärger.

Dessutom hava erhållits årsredogörelser och kataloger från universitet, högskolor, allm. läroverk och privata läroanstalter.

b) genom *inköp*:

Svensk statskalender 1928. Tynell, Skolbiblioteket. Bilder från det heliga landet. Holmquist, Hjalmar Luther. Schubert, Kristna gestalter. Kyrkohistorisk årsskrift 1926. Linköpings gymnasiums historia 1627—1927. Svenska akademiens ordbok, h. 84—95. Östergren, Nusvensk ordbok, h. 30—32. Catullus och Horatius i urval, 2 ex. Justinus, Epitoma historiarum, 8 ex. Daudet, Lettres de mon moulin, 16 ex. Laboulaye, Contes bleues, I, 2 ex. Steffen, Översikt av svenska litteraturen, III, 7 ex. Svenska författare, utg. av Svenska vitterhetsamfundet, 4 delar. Cedergren, Ur Vänersborgs stads hävder. Lindedal, Vänersborgs historia och Vänersborgs historier. Sveriges historia till våra dagar, VI. Svenskt biografiskt lexikon, VI och VII. Andersson, Australien. Länder och Folk, h. 1—14. Nordisk världsatlas. Malmgren, Handbok i allmän idrott. Lindman, Svensk fanerogamflora; samt följande tidningar och tidskrifter: Eranos. Hereditas. Kristendomen och vår tid. Svensk kyrkotidning. Litteris. Svensk läraretidning: Naturen. Ord och Bild. Post- och inrikestidningar. Skola och samhälle. Die neuen Sprachen. Tiden. Tidskrift för elementär matematik, fysik och kemi. Historisk tidskrift. Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri. Pedagogisk tidskrift. Svensk tidskrift. Verdandi. Ymer. Zeitschrift für d. physikal. u. chem. Unterricht.

Lärjungebiblioteket har vunnit följande tillökning:a) genom *gåvor*:

Av lektor A. G. Eliasson: Reid, Tigerjägaren.

Av studeranden P. H. Malmqvist: Marlitts romaner, 15 bd. Haidheim, Anonym. Blanche, Järnbäraren. Barnbiblioteket Saga, bd nr 28. Guldslottet. Heimburg, Ett ungdomstykke. Örnulf, Vapenbröderna. Wilbius, Nyckeln med silverringen. Lindwall, Guldåret. Cederborg, Kopparskrinet. Strömberg, Prärieliv. Marryat, På jaktäventyr i Afrika. Vetenskapen och Livet, 52 häften. Pehrson, Mikroskopet och vad det avslöjar.

Av lärjungen i 5 a Viktor Bernhagen: Ballantyne, Bland trappers och rödskind. Buffalo Bills okände bundsförvant.

Av utgivaren: Svenska kryssarklubbens årsskrift 1928.

b) genom *inköp*: Bolinder, Det tropiska snöfjällets indianer. Forsstrand, Bland oleandrar och liljor. Böök, Resa i Sverige. Böök, Resa kring svenska parnassen. Berg, Arizona Charleys pojke. Grimberg, Svenska folkets underbara öden. På skidor, 1927.

Av **Fonden för inköp av böcker åt mindre bemedlade lärjungar** (se mom. 41 i denna redogörelse) hava följande bokinköp bekostats:

Abenius, Lärobok i kemi. Almqvist och Andersson, Zoologi för gymnasiet, II. Bergqvist och Herner, Bibliska berättelser, I. Björkelund och Danielsson, Metodisk nybörjarebok i engelska, 2 ex. Bohlin, Botanik, 2 ex. Bohlin, Zoologi. Carlson och Rönnholm, Skolgeografi I, 3 ex. Diercke, Skolatlas, 3 ex. Edström, Fransk skolgrammatik. Hammarberg och Zetterström, Engelsk grammatik. Hellsten, Experimentell fysik och astronomi. Jespersen och Rodhe, Engelsk läsebok. Krok och Almqvist, Svensk flora, I, 2 ex. Kugelgen, Jugenderinnerungen eines alten Mannes. Lagerlöf, En saga om en saga. Lindgren, Engelsk-svensk ordbok. Lindvall, Svensk läsebok för tredje klassen, 3 ex. Montelius och Hildebrand, Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens svenska historia. Pallin, Nya tidens historia. Pallin och Jacobson, Allmän

historia för realskolan, 2 ex. Pontén, Latinsk läsebok. Rebbe och Fischer, Exempelsamling till inövande av svenska satsläran och skiljetecknens bruk. Steffen, Svensk litteraturhistoria.

Mynt- och medaljsamlingen har under året ökats med följande gåvor:

av *Svenska akademien*: dess minnespenning över J. Adlerbeth.

„ *Vetenskapsakademien*: „ „ „ M. G. Blix.

Undervisningsmaterielen har under läsåret ökats med följande föremål:

a) genom *inköp*:

i historia: v. Spruner-Bretschneider: Historischer Wand-Atlas n:o 9, Europa XVIII Jahrhundert 1700—1789; Ad. Lehmann's kulturgeschichtliche Bilder: Akropolis von Athen, Festplatz von Olympia in griechischer Zeit, Das Forum Romanum, Inneres eines römischen Hauses, Ritterburg, XIII Jahrhundert, Belagerung, XIV Jahrhundert, Arkitektur från gamla Egypten.

i geografi: Kartor: (Norstedt) Brittiska öarna, Mellaneuropa, Svealand och norra Götaland, (Sydow-Habenicht) Spanien—Portugal. Planscher: Hardangerfjord, Landskap från Savolaks, Tundra, Lappfamilj, Hedlandslandskap, Stad och stepp i Sydryssland, Fiske i Norge, Landskap från Mexiko, Landskap i Australien, Kinesstad.

i biologi: projektionsapparat "Janus II" med: en växelram med tvenne skyddsglas, en mikroprojektionsapparat, ett motstånd, en reservlampa, skioptikonduk (250×200 cm.²), ett bord och en skyddshuv av trä för projektionsapparat, fyra st. zinkbäcken för dissektion, diverse dissektionsverktyg, ett preparat visande längdsnitt genom knäled av människa. Planscher: Stödjevävnad (K. Smalian), Lungblåsor (Zschommler-Koch), Huden d:o.

i fysik: modern oljeluftpump med tillbehör, Magdeburgska halvklot, kapillaritetsapparat, apparat för visande av vätsketryck, Pascals spruta, nya enkla pumpmodeller, vattensugluftpump, apparat för att visa strömning hos vatten vid uppvärmning, vattenpass.

i kemi: 15 st. provrörsställ, 10 st. filterställ, diverse förbrukningsartiklar.

i gymnastik: 3 st. fotbollar.

b) genom *gåvor*:

av lärjungen Stig Linnér i ring L. II, ett preparat av hönshjärna med nervstammar samt ett preparat av ryggmärgsparti av kalv med nervstammar,

av herr C. J. Gravé en större spindel med äggkokong, funnen i en bananlåda,

av läroverksadjunkten Sture Olsson preparat av olika slag av lava från Vesuvius' utbrott 1906,

av Vargöns pappersbruk 10 st. prov från papperstillverkningen,

av Vänersborgs stads gasverk 5 st. prov från lysgasframställningen.

Till samtliga givare fram bäres härmed läroverkets värdsamma tack.

F. Läroverksbyggnader och inredningsmateriell.

40. Trapporna i läroverkets huvudbyggnad hava under läsåret omhuggits. Nya fönsterramar samt ljustäta gardiner hava insatts i biologiska lärosalen. Automatiska dörrstängare hava anbragts å två dörrar. En sönderbränd vattenvärmare i gymnastikbyggnaden har ersatts med ny sådan.

Tre skåp: ett för böcker, ett för geografiska och historiska planscher och ett för fysiska materiellen, samt fyra långbänkar till sångsalen hava inköpts. Ett väggur har anskaffats och upphängts i kollegierummet.

Rektorsexpeditionens enkla additionsmaskin har utbytt mot en skrivande tangentmaskin.

G. Ekonomiska förhållanden.

41. Nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning budgetåret 1 juli 1926—30 juni 1927.

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden ...	683,73	2,884,96	986,70	4,555,99	—	4,546,70	8,69	4,555,99
Ljus- och vedkassan	3,813,05	11,536,88	—	15,349,93	—	10,162,42	5,187,51	15,349,93
Biblioteks- och materiellkassan.....	3,873,20	7,146,74	—	11,019,94	—	7,114,69	3,905,25	11,019,94
Premie- o. fattigkass.	1,162,70	593,42	—	1,756,12	—	558,20	1,197,92	1,756,12
Summa	9,532,68	22,162,00	986,70	32,681,38	—	22,382,01	10,299,37	32,681,38

Även innevarande vårtermin har Fröken Magna Sunnerdahl till Rektors förfogande ställt Ettusen kronor att utdelas som stipendier.

För innevarande år har stadsfullmäktige anvisat 300 kronor till betalning av terminsavgiften till ljus- och vedkassan för vissa obemedlade, skötsamma och begåvade lärjungar från Vänersborgs stad.

Till fonden för inköp av böcker åt mindre bemedlade lärjungar hava av givare, som vilja vara okända, överlämnats ett belopp av 74 kr. 30 öre.

Av fondens medel hava inköpts böcker för inalles 134 kr. 79 öre. Fondens behållning utgör f. n. 150 kr. 92 öre.

Den 14 september 1927 hade läroverket den stora glädjen att från The Union Trustee Company of Australia, Sydney, mottaga en avskrift av framlidne ingenjören C. A. Dafgårdhs testamente, varav i översättning meddelas följande utdrag:

Detta är min, Carl August Dafgårds — — Sista Vilja och Testamente.

2. Jag förordnar The Union Trustee Company of Australia Limited och min hustru Mary Ellen Dafgård (härefter kallade mina testamentsexekutorer) att vara exekutorer av denna min vilja — — — — —

4. Jag överlåter förvaltningen av all min personliga kvarlåtenskap av vad slag den vara månne till mina exekutorer att av dem förvaltas, att betala därav — — — —, att dela den efter dessa utbetalningar återstående balansen i två lika delar — — — — — — — —
- a) Jag anmodar exekutorerna att överlämna en av dessa delar till min hustru — — — — — — — —
- b) Beträffande den återstående delen av min personliga egendom anmodar jag exekutorerna att bibehålla densamma vid dess dåvarande placering och icke förvandla någon del därav till någon annan slags säkerhet utom under tvingande omständigheter — — — — —
- c) Efter min hustrus död, eller dessförinnan på hennes speciella önskan, bemyndigar och anmodar jag exekutorerna att förvandla sagda återstående andel i pengar och överlämna hela det genom denna realisation uppkomna beloppet till Vänersborgs högre allmänna läroverk, Vänersborg, Sverige, att av kollegiet vid sagda läroverk användas på sätt, som specificeras i efterföljande anvisningar. — — — — —

Anvisningar för handhavandet av Carl Dafgårdhs fond.

Jag föreskriver härmed, att den donation, som av kollegiet vid Vänersborgs Högre Allmänna Läroverk, Vänersborg, mottagits från mina exekutorer, skall kallas "Carl Dafgårdhs Fond" och dess tillgångar skola placeras i svenska statens obligationer, och inkomsten av dem skall årligen utdelas av sagda kollegium till minst 12 studiebegåvade, välartade och lovande elever, som äro i behov av sådant understöd för fullgörandet av sina studier, och alla dessa böra väljas av sagda kollegium ur de tre högsta klasserna av läroverket och ingen bör få mer än 250 kronor årligen. Kollegiet kan emellertid efter sitt gottfinnande använda ett belopp ej överstigande en fjärdedel av den årliga inkomsten för utförande av dekorativt artistiska eller gagneliga förbättringar i samband med läroverket, dock icke oftare än vartannat år.

Till bestyrkande av detta har jag härtill satt min hand denna nionde dag i oktober månad ettuseniohundratjugofem.

Carl Dafgård.

Det är en stipendiefond av ovanlig storlek — enligt meddelande från testaments-exekutorerna överstiger den 100,000 kronor — som läroverket i sinom tid kommer att erhålla.

Att ingenjör Dafgårdh på detta sätt ihågkommit sin gamla skola, det visar, att han städs bevarat den i kärt minne och känt sig höra samman med den och detta trots de många år, som förflutit, sedan han var lärjunge här och trots det stora avståndet mellan hans nya hemland och fädernestaden.

Det är uppenbart, att denna donation kommer att bliva till stort gagn för många lärjungar, likaväl som att den tacksamhetsskuld, vari läroverket känner sig stå till ingenjör Dafgårdh, är synnerligen djup.

Det torde vara på sin plats att här lämna några biografiska uppgifter angående ing. Dafgårdh.

Carl August Dafgårdh, född i Vänersborg den 21 november 1854, var lärjunge vid härvarande läroverk från höstterminen 1863 till vårterminen 1874, då han avlade studentexamen, genomgick därefter Tekniska Högskolan, begav sig, efter kortare praktik hos firman Nydqvist & Holm i Trollhättan, först till Sydafrika och sedan till Australien, där han fick anställning vid statens järnvägar såsom ingenjör, vilken befattning han innehade, tills han år 1904 erhöll pension. Sedan han år 1906 flyttat tillbaka till Sverige, inköpte han den några kilometer från Vänersborg liggande egendomen Sandgårdet, vilken han behöll i 10 år, varefter han återvände till Sydney. Här dog han den 23 juli 1927.

Svenska Turistföreningen har överlämnat 5 ex. av sin årsskrift 1927 och doktor Anton Nyström 3 ex. av sitt arbete "Polen förr och nu" att utdelas såsom premier.

För samtliga dessa gåvor frambär undertecknad läroverkets varma och vördsamma tack.

42. Under budgetåret 1 juli 1926—30 juni 1927 har åtgått för underhåll och tillökning av

a) boksamlingarna	Kr. 1,116,66
b) lärjungebiblioteket	„ 63,95
c) den övriga undervisningsmaterielen ...	„ 1,576,57
d) inredningsmaterielen	„ 2,390,70

H. Examina och terminsavslutning m. m.

43. Vårterminen 1927 hade till **studentexamen** anmält sig 39 läroverkets lärjungar — 14 å realgymnasium, 17 å latینگymnasium utan och 8 å latینگymnasium med grekiska. Av dessa återopade en lärjunge å realgymnasium samt en å latینگymnasium utan grekiska under höstterminen 1926 utförda skriftliga prov. I den skriftliga prövningen förklarades 31 lärjungar berättigade till muntlig prövning.

Den *muntliga* prövningen ägde rum den 10, 11 och 13 juni under ledning av professorerna P. O. Gränström, J. Malmqvist och N. E. Wadstein såsom censorer, i närvaro av läroverkets inspektor vattenrättsdomaren H. von Sydow, f. d. adjunkten K. Ewerth, kyrkoherden G. Helander, landssekreteraren G. Lidströmer samt lasarettsläkaren O. Lundblad, de senare såsom av H. H. Eforus inbjudna vittnen.

Därvid blevo samtliga i examen deltagande lärjungar godkända. En i den skriftliga prövningen godkänd lärjunge hade den 25 april avgått från läroverket och deltog på den grund icke i den muntliga prövningen.

Höstterminen 1927 anmälde sig till studentexamens avläggande 1 lärjunge å latینگymnasium med grekiska. Denne godkändes såväl i den skriftliga som i den muntliga prövningen, vilken senare prövning ägde rum vid h. a. läroverket i Skara.

Innevarande vårtermin hava till undergående av skriftlig och muntlig prövning för studentexamen anmält sig 47 läroverkets lärjungar — 19 å realgymnasium, 14 å latینگymnasium utan och 14 å latینگymnasium med grekiska. Av dessa har dock en den 24 mars lämnat läroverket. Samtliga i den skriftliga prövningen deltagande lärjungar förklarades berättigade till muntlig prövning, vilken skall äga rum den 21, 22 och 23 maj.

Vårterminen 1927 hade till **realskolexamen** anmält sig 11 läroverkets lärjungar, varjämte 1 privatist hit hänvisats för examens undergående. I den skriftliga prövningen förklarades 9 läroverkets lärjungar och privatisten berättigade till muntlig prövning.

Muntlig prövning ägde rum den 31 maj i närvaro av följande av stadsfullmäktige utsedda vittnen: direktören E. Anderson, disponenten O. von Nolting och redaktören K. G. Wassénus.

Härvid godkändes samtliga examinander.

Höstterminen 1927 hade till realskolexamen anmält sig 1 läroverkets lärjunge, varjämte en privatist hit hänvisats. I den skriftliga prövningen godkändes endast privatisten.

Muntlig prövning ägde rum den 10 december i närvaro av läroverkets inspektor vattenrättsdomaren H. von Sydow samt direktören E. Anderson och redaktören K. G. Wassénus, de senare såsom vittnen.

Härvid godkändes examinanden.

Innevarande vårtermin hava till realskolexamen anmält sig 5 läroverkets lärjungar, varjämte 2 privatister hit hänvisats.

Samtliga läroverkets lärjungar hava förklarats berättigade till muntlig prövning. Denna skall taga sin början den 2 juni.

Under kalenderåret 1927 hava vid läroverket avlagts följande *fyllnadsprövningar*:

a) till studentexamen: i kristendom 1, i tyska 1, i engelska å latingymnasium 2, i franska å latingymnasium 2, i filosofisk propedeutik 1, i matematik å latingymnasium 1, i fysik å realgymnasium 3, i fysik å latingymnasium 1 och i kemi 8.

b) till realskolexamen: ingen.

44. *Årsavslutning* med förhör och uppvisningar kommer enligt H. H. Efori beslut att äga rum i följande ordning:

Uppvisning i sång och musik äger rum i läroverkets aula torsdagen den 7 juni kl. 6 e. m. Uppvisning i *gymnastik* samma dag kl. 12 midd. i gymnastiksalen.

Utställning av under året utförda arbeten i *teckning* hålles i teckningssalen torsdagen den 7 juni kl. 4—6 e. m.; utställning av utförda arbeten i *slöjd* å slöjdskolans lokal onsdagen den 6 juni kl. 4—6 e. m.

Förhör i läroämnena anställles fredagen den 8 juni kl. 9,30—11,25 f. m.

Efter förhörens slut sker samling i aulan, då premier och stipendier utdelas och flyttningen tillkännagives, varefter ungdomen *hemförlovas*.

45. Att övervara årsavslutningen och därmed förenade förhör och uppvisningar får jag vördsamt inbjuda lärjungarnas föräldrar och målsmän, stadens fullmäktige och magistrat samt alla andra, som med välvilligt intresse omfatta läroverket och dess verksamhet.

46. *Nästa läsår börjar med allmänt upprop* tisdagen den 28 nästa augusti kl. 5,30 e. m. Höstterminen kommer att sluta den 20 påföljande december; vårterminen börjar den 9 januari och avslutas den 8 juni 1929.

Inträdes- och flyttningssökande skola anmäla sig senast onsdagen den 15 augusti kl. 11—12 f. m. Prövningarna börja torsdagen 23 augusti kl. 9 f. m.

Herrar ämneslärare sammanträda torsdagen den 23 augusti kl. 8,45 f. m.

Vänernsberg i maj 1928.

Ernst Lundberg.

Tillägg.

Anvisning på för frivilliga självstudier under sommarferierna lämpliga uppgifter.

OBS.! Lärjungarna göras uppmärksamma på de möjligheter, lärjungebiblioteket numera erbjuder med avseende på svensk, tysk och engelsk skönlitteratur, litteraturhistoria, historia, filosofisk propedeutik och populära vetenskapliga arbeten.

Till femte klassen.

- Historia.* Estlander, Nyare tiden. 4,50.
Björlin, Finska kriget. 3,50.
- Geografi.* Fagerlund och Falk, Geografisk läsebok. I. 4,50.
Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder, I o. II. 3,25 och 4,90.

Till sjätte klassen och första ringen.

- Tyska.* Hans Arnold, Fritz auf dem Lande, ed. Hjort och Lindhagen. 0,75.
- Engelska.* Cooper, Den siste mohikanen. Björk och Börjesson. 2,00.
- Franska.* Mérimée, Colomba. Fröleen.
- Historia.* Montelius, Livet i Sverige under hednatiden. 2,00.
Nyström, Handelsns historia. 1,25.
- Geografi.* Svensén, Geografiska erövringar. 2,00.
Sandström, Natur och arbetsliv i Svenska bygder. I—II.
- Matematik.* Realskoleproblem (J. S. Hedström). 1,00.

Till andra ringen.

- Modersmålet.* Lagerlöf, Gösta Berlings saga.
Rydberg, Singoalla.
Strindberg, Svenska öden och äventyr. 3,00.
- Tyska.* Gerstäcker, Das sonderbare Duell (Reclam).
- Engelska.* Jerome, K. Jerome, Tre män i en båt. Fahlcrantz.
Något av Galsworthy, Shaw eller Wells i övers.
Shakespeare, Köpmannen från Venedig i Hagbergs övers.
- Historia.* Boëthius, Historisk läsning. Forntiden och medeltiden.
- Matematik.* Lösning av exempel ur Möllers Algebra I och II.

Till tredje ringen.

- Kristendom.* Hj. Holmqvist, Martin Luther.
- Modersmålet.* Rydberg, Fribytaren på Östersjön, Singoalla.
Lagerlöf, En herrgårdssägen, Jerusalem.
- Tyska.* Rodhe-Abshagen, Deutsches Alltagsleben. Förkort. uppl. 0,75.
Eine Nacht im Jägerhause und andere Geschichten, ed. Rodhe. 1,25.
Henriksson, Från det moderna Tyskland. 8,00.

- Engelska.* Steffen, Engelsk litteratur i hist. framställning, bunden pris 6 kr.
 „ , Ur Englands samhällsliv, Bonnier.
 Vallentin, London, Bonnier.
 Shaw, Arms & the Man, utgiven av Zachrisson.
 Stevenson, Treasure Island, utgiven av Österberg.
 Teignmouth Shore, Dickens, Bells' Miniature Series of Great Writers.
- Franska.* Anatole France, Sylvestre Bonnards brott. Björk & Börjeson.
 Nyrop, Frankrike, övers. av E. G. Sköld.
 Strindberg, Bland franska bönder.
- Historia.* O. Sjögren, Karl XI och svenska folket på hans tid.
 E. Tegnér, Svenska bilder från sextonhundratalet.
 Stavenow, Den stora engelska revolutionen.
- Till fjärde ringen.**
- Kristendom.* Schweitzer, A., Kristendom och världsreligionerna.
 Steen, H., Lidandets gåta i religionens ljus. 4,²⁵.
- Modersmålet.* Levertin, Svenska gestalter.
 Sylwan, Svensk litteratur vid adertonhundratalets mitt.
 Cederschiöld, Om svenskan som skriftspråk.
 Strindberg, Svenska öden och äventyr.
 Böök, Svenska studier.
- Latin.* Birth, Romare.
 Schück, Rom. En vandring genom seklerna.
- Grekiska.* Bergstedt, Grekisk kulturhistoria. 3,²⁵.
 Athena av M. P:son Nilsson, A. Lindskog, Hans Larsson.
- Tyska.* Suderman, Frau Sorge, ed. Alving och dessutom samma uppgifter som till tredje ringen.
- Engelska.* Stevenson, The Pavillon on the Links, ed. Rodhe and Harvey. Gleeurp.
 Något av Shakespeares dramer i Hagbergs övers., t. ex. Hamlet, En mid-sommarnattsdröm, Julius Cæsar, Köpmannen från Venedig. Gleeurps förlag, häften à 2 kr. innehållande 3 dramer.
 Stevenson, Dr. Jekyll and Mr. Hyde, ed. Urström.
 Vachell, Harrow-on-the-Hill, ed. Ageberg.
 E. Björkman, W. Shakespeare, Verdandi 173.
 Se för övrigt ring II och III.
 För allmänna språkstudier: Ljungstedt, Språket, dess liv och ursprung, Verdandi, 30; Cederschiöld, Språk i Språket; Verdandi, 163, 164.
- Franska.* Anatole France, Le crime de Sylvestre Bonnard, ed. Hultenberg.
 Victor Hugo, Les Misérables, ed. Hultenberg.
 Andra arbeten av Anatole France i övers.
 Romain Rolland, Jean Cristophe i övers.
 R. Steffen, Victor Hugo, Verdandi, 90.
- Historia.* E. Hildebrand, Sveriges historia intill 20:de seklet, avd. 8.
 Stavenow, Frihetstiden, Gustaf III.
 S. Clason, Gustaf IV Adolf och den europeiska krisen under Napoleon.

Filosofisk propedeutik. Larsson, H., Kunskapslivet. 2,⁵⁰.

Almqvist, Vårt tankeliv. 1,⁵⁰.

Matematik. Lösning av studentproblem.

Fysik. Lösning av studentproblem.

Starek, Materiens struktur. 2,²⁵.

Holm och Friman, Elektricitet och magnetism enligt modern åskådning. 2,²⁵.

Ordning vid förhören den 8 juni 1928.

Klass. ring.	9, ¹⁵ — 9, ³⁰	9, ³⁰ —10, ⁰⁵	10, ¹⁰ —10, ⁴⁵	10, ⁵⁰ —11, ²⁵
Ring III	M o r g o n b ö n	R. <i>Fysik</i> : Viberg L. <i>Tyska</i> : Reimers	R. <i>Modersm.</i> : Brieskorn L. A. <i>Grekiska</i> : Steen L. B. <i>Franska</i> : Sobel	R. <i>Kemi</i> : Sterner L. <i>Historia</i> : Brieskorn
Ring II		R. <i>Kristendom</i> : Steen L. <i>Historia</i> : Rydholm	R. <i>Modersm.</i> : Nilsson L. <i>Latin</i> : Armini	R. <i>Matematik</i> : Olsson L. <i>Engelska</i> : Reimers
Ring I		R. <i>Matem.</i> : Lundberg L. <i>Matem.</i> : Urelius	R. <i>Fysik</i> : Munthe L. <i>Latin</i> : Rydholm	R. <i>Engelska</i> : Sobel L. <i>Tyska</i> : Nilsson
Klass 5 a		<i>Tyska</i> Sundell	<i>Historia</i> Carlsson	<i>Matematik</i> Munthe
Klass 5 b		<i>Modersmålet</i> Väring	<i>Geografi</i> Gustafsson	<i>Engelska</i> Månsson
Klass 4		<i>Historia</i> Andersson	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Engelska</i> Sundell
Klass 3 a		<i>Matematik</i> Sjögren	<i>Modersmålet</i> Sundell	<i>Kristendom</i> Christiansson
Klass 3 b		<i>Geografi</i> Carlsson	<i>Matematik</i> Viberg	<i>Tyska</i> Gustafsson
Klass 2		<i>Modersmålet</i> Christiansson	<i>Biologi</i> Sterner	<i>Historia</i> Armini
Klass 1		<i>Matematik</i> Olsson	<i>Kristendom</i> Väring	<i>Tyska</i> Andersson

Samtliga förhör försiggå i klassrummen.

Kl. 11,30 f. m. avslutning i aulan.

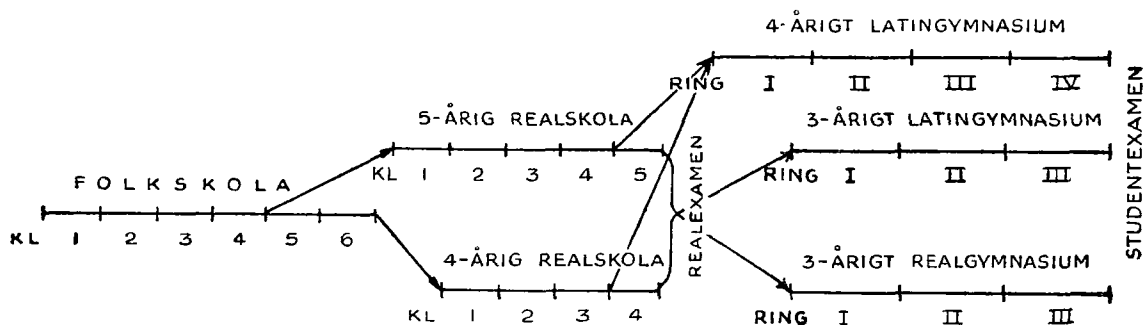
Angående det blivande högre samläroverket i Vänersborg meddelas följande:

Jämlikt K. Maj:ts nådiga beslut av den 18 juni och 22 december 1927 skall härvarande högre allmänna läroverk successivt med början höstterminen 1928 förändras till ett **högre samläroverk** bestående av en *fyrklassig* och en *femklassig realskola*, ett *fyrårigt* och ett *treårigt latingymnasium* samt ett *treårigt realgymnasium*.

Upprättandet av de nya skolformernas olika avdelningar sker i följande ordning:
höstterminen 1928: första klassen av fyråriga realskolan och första ringen av fyråriga latingymnasiet,
höstterminen 1929: andra klassen av fyråriga realskolan och andra ringen av fyråriga latingymnasiet, första klassen av femåriga realskolan och första ringarna av treåriga gymnasieavdelningarna.
 höstterminerna 1930, 1931 succ. fortsättning.

Samtidigt som nya avdelningar sålunda upprättas, avvecklas de nuvarande på så sätt, att höstterminen 1928 indragas första klassen och första ringen, *höstterminen 1929* andra klassen och andra ringen o. s. v.

Övergången från folkskolan till realskolan samt från denna till gymnasiet framgår av nedanstående plan.

I fråga om *inträde i första klassen av realskolan* gälla följande bestämmelser:

1. För att kunna intagas i första klassen av den fyraåriga realskolan erfordras att inträdessökande, som med minst godkända betyg i ämnena kristendomskunskap, modersmålet, räkning och geometri, geografi, naturkunnighet samt historia genomgått högsta klassen av sex- eller sjuårig folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller ock sjätte klassen av sjuårig dylik skola, därest lärokursen i sådan skolas sex lägsta klasser kan enligt intyg av statens vederbörande folkskolinspektör anses motsvara lärokursen i sexårig folkskola av nyss angiven form, *vid anställd prövning i modersmålet och räkning* visat sig äga det kunskapsmått, som dylik skolform avser att bibringa i dessa ämnen.

2. För att kunna intagas i första klassen av den femåriga realskolan erfordras att inträdessökande, som med minst godkända betyg i samtliga i nästföregående moment angivna ämnen genomgått fjärde klassen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, *vid anställd prövning i modersmålet och räkning* visat sig äga det kunskapsmätt, som genomgång av nämnda klass avser att bibringa.

3. Sådant betyg från folkskola, som i punkterna 1 och 2 avses, må icke vara förvärvat tidigare än under kalenderåret näst före det, under vilket inträde sökes.

5. Beträffande andra inträdessökande än dem, som i punkterna 1 och 2 omför-
mälas, erfordras för intagning i första klassen av den fyraåriga realskolan att *vid anställd prövning i ämnena kristendomskunskap, modersmålet, räkning och geometri, geografi, naturkunnighet samt historia* hava visat sig äga det i punkt 1 nämnda kunskapsmättet och för intagning i första klassen av den femåriga realskolan att *vid anställd prövning i nu angivna ämnen* hava visat sig äga det i punkt 2 nämnda kunskapsmättet.

